

ek

Taxa postala
páste in num.
No. 224713/929.

E
10. Telefon: 18-60. Előf.
Savanta 110, negyedév
100, egészévre 120.
Földre: Havonta 2, ne
félévre 12, egészévre 20.
Jelöltek díjszabás szerin
KELT" a transilvania
estéség egyetlen politikai napilap-
ja. Cikkeit utányomását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ESZDŐPOLITIKAIKAPILLO

Bérmontetlon
leveleket nem
fogadunk el.
Ara 5 lei
Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő: János
Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Strada Cobalcescu 42.
Vasárnap, 1937. november 21.
5698. EV. XX. ÉVF.
Kiszlev 17. 265. SZAM.

VILAG TUDER

December 20-án lesznek a képviselőválasztások

A megyék többségében már le is tették a jelölőlistákat. A második helyet csaknem mindenütt a vasgárda biztosította magának. Pop Valer, Robu és Siancu kapitány a máramarosi listavezetők. Vaida Sándor Szatmár- és Krassó megyékben jelöltette magát

Iorga professzor fiát iparügyi államtitkárnak nevezték ki

BUCURESTI, november 20. (Az Uj Kelet tud.) Péntekről szombatra virradó éjszaka Tatarescu miniszterelnök lakásán Franasovici, Inculet és Costinescu részvételével döntő fontosságú megbeszélés volt, amelyen megállapították a választások időpontját. A képviselő-választások december 20-án, a szenátor-választások pedig az ipari, kereskedelmi és munkakamarák, valamint az egyetemek választják meg szenátorait.

Az értekezlet eredményeképpen a Monitorul Oficial szombat reggeli számában megjelent a királyi kézirat, amely azonnali hatállyal feloszlatta a parlamentet, intézkedik az új választások kiírásáról és az újjonnan megválasztandó parlamentet 1938. február 17-re hívta össze.

Az eseményekről az alábbi tudósításunk számol be:

A liberális-voidista kartell minden megyében letette a listát

A liberális párt, valamint a voidisták és iorgisták között a jelölőlisták összeállítására vonatkozó tárgyalások befejezést nyertek. Vaida tizenegy volt minisztere közül tíz listavezető lett, míg C. Anghelescu volt bankormányzó Tatarescu mögött második helyen kandidál a fővárosi jelölőlistán. A többi 39 vajdistát, valamint a 15 jorgistát biztos helyeken fogják jelölni. A megállapodás alapján az egyes megyés listák élén az egyes megyékben a következők állnak: Vaida Sándor Krassó és Szatmár, Pop Valer Alsófehér és Máramaros, Béb Bratianu Temestorontól és Szamos, Lepadatu professzor Brassó, Titu Gane Nagyöküllő, Oromolu Fogaras, dr. Poidea Udvarhely, Popovici Szörény, Ciprianu Kisküküllő, és Torda, Hatigan Emil Kolozs, Mihail Serban Maros, Tilea Szeben, Voicu Nitescu Háromszék és Mar-ni lelkész Naszód. A kormány tagjai közül dr. Anghelescu közoktatásügyi miniszter Buzauban, Franasovici Mehedintiben, Inculet Lapusanán, Cancicov Bacauban, Iamandi Iasiban és Botosaniban, Antonescu külügyminiszter Teleormanban, Nistor Csernovicban és Storoinetben, Sasu Constantán, Manoilescu Strunga Romanban, Alimnesteau pénzügyminiszter Muscolben, Barca miniszterelnökségi alminiszter Orheiuban jelölteti magát. Savoanu kamarai elnök a putnai lista élén áll, Fotino kamarai alelnök Caliacra, Victor Slavescu Covorlui, Mircea Djuvara Romanai, Sergiu Dimitrescu Izmail megyében kandidál. Tatarescu miniszterelnök két testvére lett liberális listavezető: Al. Tatarescu tábornok Gorj, M. Tatarescu Dolj megyében. A voidista volt miniszterek közül D. R. Ioanitescu a vlascai, Mir-to pedig a tecuci listavezető. A iorgisták közül dr. Topa egészségügyi alminisztert Durostorban jelölik. Mironescu volt miniszterelnök a voidistákkal kötött meg-egyezés értelmében a kormánypart listáján szenatori mandátumot kap. Vasilescu Valjean, aki annakidején a liberálisoktól Gogához lépett át, majd önállóította magát, visszatér a liberális pártba. A választások után állítólag Valjean az igazságügyminisztérium élére kerül. Cuciuja lelkész, az orhei megyei cuzista tagozat elnöke, hívei nagyrészevel átlépett a liberális pártba, amely szenatori mandátumot biztosít számára.

A nemzeti parasztpárt vezetősége ugyan-csak kijelölte a párt listavezetőit. Eszerint Erdélyben: Maniu Gyula Alsófehér, Szörény és Szilágy, Popovici Mihály Krassó, Hunyad és Szatmár, Victor Moldovan Naszód, Teodor Roxin Bihar, Seidciu Nagyöküllő, Popa Augustin Kisküküllő, Tetu Csik, Virgil Solomon Udvarhely, dr. Aurel Dobrescu Fogaras, dr. Pop Ionel Torda, Stoichita Szeben, Lázár Illés Máramaros, Marsieu Arad, Bocu Sever Temestorontól és Krassó, Ghita Pop pedig Szamos megyében jelölteti magát a lista élén. A többi jelöltek: Mihalache Busteni és Prahova, Costachescu Iasi, Armand Calinescu Arges, Ghelegeanu Izmail, Petre Andrei Vaslui, dr. Lupu Bucuresti, Falciu és Cahul, Gafencu Covorlui, Raducanu Ialomita, Sauciu-Saveanu Csernovic és Pan Halipa Lapusna.

A jelölőlisták letétele az egész országban megkezdődött. A listák való helyezésért nagy harc indult meg, amelyben az elsőséget a liberálisoktól nem lehetett elvitatni, miután az első hely a mindenkor kormány-part privilegiumát képezi. A második helyet azonban csaknem mindenütt a vasgár-dának sikerült biztosítania a maga számára. A mentőknek kellett közlepel-niük Bucurestiben

Bucurestiben ma délelben egy óraker való-ságos közelharc folyt a törvényszék főelő-nelnek folyóján, a listák letétele körül. A hatóságok csendőr- és rendőrkordonokat vontak, hogy nagyobb kilengéseknek elejét vegyék. A verekedés azonban így sem volt elkerülhető és a nemzeti parasztpárti jelöi-öt a mentők szállították el.

Délben két óráig Bucurestiben a követ-kező listákat tették le: 1. Liberálisok (listavezető Tatarescu), 2. Totul pentru Tara Clime mérnök, 3. Georgisták, George Bratianu, 4. nemzeti parasztpárt, dr. Lupu, 5. cuzisták, Goga.

Pop Valer a szigeti kormány-lista élén

Szatmáron a kormánypart listavezetője Vaida Sándor, 2. Silaghi vasgárdista, 3. dr. Barbul Ilie cuzista, 4. Popovici Mihály nemzeti parasztpárti, 5. Protopopescu Nonuta Iunian-párti.

Máramarosszigeten Pop Valer a kormány-lista vezetője, a cuzisták Robu, a vasgár-dás Emil Siancu kapitány, a tunianistáké dr. Zaciuc Felician.

Szatmáron a szenátorlistát is letette a kormány és annak élén Valer Roman volt alminisztert jelölte.

Az ellenzéki kartell tárgyalások

ezekben a tárgyalásokban. Az averescan-sok, a georgisták és Argetolanu között tárgyalások folynak választási kartell létrehozása érdekében. Argetolanu egyébként ma felkereste Mihalachet.

Franasovici belügyminiszter ma délelött fogadta több ellenzéki politikus, közöttük Madgearu látogatását is. A választási kam-pány szerepelt a megbeszélések napirendjén. A belügyminiszter biztosította a nemzeti parasztpártot, hogy a választások teljes szabadságban fognak lefolyni és ennek érde-kében széleskörű rendfenntartó intézkedéseket kíván foganatosítani.

A Magyar Párt csak a csuesai paktum alapján tárgyal kartellről

Egyes fővárosi lapok értesülése szerint a kormány választási kartell ajánlott fel a Magyar Pártnak. Mint a Lupta írja, Bethlen György gróf, a Magyar Párt elnöke kijelen-tette, hogy a Magyar Párt választási pak-tumot csak az azon programponok alapján hajlandók kötni, amelyek annak idején a paktumot inspirálták.

Franasovici a választások sza-badságáról

A kormány igyekszik már most azt a lát-szatot kelteni, mintha a maga részéről tény-legesen mindent elkövetne a választások szabadságának biztosítása érdekében. Erre vall Franasovici belügyminiszter székfogaló beszéde, a nemzeti parasztpártnak tett ígé-retei, valamint az a körlevél, amelyet Sasu igazságügyminiszter küldött a törvényszéki főelőnökhöz, a választási műveletekre vonatkozólag.

„A kormány el van határozva arra — írja a körlevélben Sasu —, hogy biztosítja min-den polgár választói tevékenységének teljes szabadságát, a rend és nyugalom keretei kö-zött. Felkérjük, hogy ecélből respektálják a szigorú törvényesség és pártatlanság elveit és személyesen öködjének a törvény betar-tása felett. A bírák maradjanak semlegesek, emelkedjenek felül minden politikai elfogult-ságon és keitsenek bizalmat a választási műveletek tisztasága iránt. Figyelmeztetem önöket, hogy a legkisebb kihágást is kimélet nélkül ki fogom vizsgáltatni, a bírósi biro-megbünttettem és ez minősítésénél és elő-léptetésénél hátrányára lesz az illetőnek. Minden ilyen kihágást a polgári gondolat-szabadság megsértésének fogok tekinteni és az kitorúíthetetlen folt lesz az illető bíró pályafutásán. Kérem, véssék emlékezetükbe ezeket a szavakat és higgyék el, hogy ez nem egyszerű ajánlás, hanem komoly felhívás a rendre”.

A Vitorul Bratianu Gyógygyel polemizál

Bucuresti, november 20. Tatarescu minisz-terelnök meghívt és nem fogad senkit. Ma délelben ünnepélyes keretek között beiktatták hivatalába Radu Portocala belügyi alminisz-tert. Másrészlől a Monitorul Oficial mai szá-ma közli a királyi dekretumot, amellyel Mircea Iorga, Iorga professzor fiát az ipari és kereskedelmi minisztérium államtitkárává nevezik ki.

A kormány hivatalos lapja, a Vitorul mai számában polemizál George Bratianuval, aki ismeretesen kijelentette, hogy azért nem kötött meg egyezést Tatarescuval, mert nem kapott elegendő biztositéket az új kormány programját illetően. A kormánylap szerint a tárgyalások során George Bratianu fel-világosításokat sem kért a kormány pro-gramja felől és a politikai erkölcsök purifi-kálására nem a liberális párt, hanem első-sorban George Bratianu híveinek körében tartották.

Az új „Nobel-dij“

Svédország ismét megajándékozta a vilá-got egy olyan alapítvánnyal, amely je-lentőségében nem marad a Nobel-dij mö-gött. Egyáltalán nem csodálatos, hogy ezek a világviszonylatban is óriási jelen-tőségű és összegű tételek Svédországból kerülnek forgalomba a tudomány és béke szolgálatában. Svédország anyagi jóléte olyan magas fokon van, hogy a társadalom egészen más képet mutat, mint a kontinen-sen. Szinte az az érzése a külföldinek, mintha az egész társadalmi beosztás, hogy úgy mondjuk, felcsuszott volna. Proleta-riátus, munkanélküli, koldus nincs. A mun-kásokoztály életnivója minden szempontból a mai középpolgári osztályunknak felel meg. A tisztviselő és lateiner ugy éi, mint nálunk a bank- vagy iparvállalatok vezetői — és a bank- és iparvállalatok vezetői, il-letőleg általában a leggazdagabb körök is-mét olyan társadalmi osztályt produkál-nak, ami nálunk egyáltalán nincs.

Nézzük meg közelebbről, ki is az az Axel Wenner-Gren, aki a szegény, gondok-tól szagattott kontinens felé fordul, hogy ha lehet, segítsen rajta.

Axel Wenner-Gren alapítványának tőke-összege 30 millió svéd korona. Az alapít-vány organizációjának és kiosztásának részletei még nem kerültek a nyilvánosság elé, de azt köztudomásra hozta az alapító, hogy minden fillér az agy és a kéz békés munkáját van hivatva szolgálni, amelyet ma mindenfelől ezer veszély fenyeget..

— Meg kell védenünk a kultúra öröksé-gét a romboló hatalmak ellen. Minden egyesnek kötelessége ez! Ezért éreztem én is kötelességemnek egy olyan alapít-ványt létrehozni, amely a szociális, gaz-dasági, természetudományi és orvosi ku-taló munkát teszi lehetővé. Ez a munka, amely az egyetemes társadalom érdekeit szolgálja, a közgazdasági élet egészséges működésére talál megoldást és küzd a nép-betegségek ellen — hangzik Axel Wenner-Gren nyilatkozata.

Kifejti továbbá, hogy Alfred Nobellet ellentétben, ő és a felesége még életükben meg akarják kezdeni az alapítvány szét-osztását, mert biztosítani akarják az ösz-szeget, nehogy esetleg másképp kerüljön forgalomba, mint az eredeti elgondolás megkívánja.

A Wenner-Gren-dij bizottságában az alapítón és neje mellett még helyet foglal Stockholm főpolgármestere, a szociális igazgatás vezérigazgatója, Siegfried Hans-son, aki a miniszterelnöknek fiúve. Tor-sten Hernod, a svéd Cellulose-Társaság igazgatója, Professor Sigurd Curran, vé-gül az Elektrolux-Társaság igazgatója, Gustav Sahlin.

Ennek a férfinak a személyisége, aki egy egyszerű gesztussal több, mint egy milliárd lejnek megfelelő vagyonrészét bo-csátja a köz rendelkezésére. Svédország határain túl szinte teljesen ismeretlen volt. Sőt, ennek az ötvenhat éves férfinak a neve odahaza sem foglalkoztatta eddig a sajtót, mert a legteljesebb visszavonul-tásban élt. Ennek ellenére karrierje fan-tasztikus méreteiben Ivar Kreugeréhez hasonló, sőt egyéniségükben is találunk rokonvonásokat. Megegyeztek például ab-ban, hogy a mgánéletükben szinte irtóztak mindennemű nyilvánosságtól. Eppen ugy, mint Kreugernek, neki is a világ szinte minden nagyobb fővárosában pazarul be-rendezett lakása van. Stockholmi pompás villáján kívül — érdekes véletlen — Ha-ringeiben, Kreuger birtokának tulajdonosa. Ezzel szemben Wenner-Gren pénzügyi manőverei nem is hasonlíthatók Ivar Kreu-gerékhez, aki vakmerő spekulációval sok-

ke érdekében
gába, Buka-
Belgrádba

19. A francia kamara
os interpellációja után
gyminiszter hosszasan
ország külpolitikai ma-
leszögezte, hogy a fran-
tízte ki, hogy előlta
akadályozza újabb tűz-
A francia politika min-
kerülje a háborus koc-
szért sajnálattal adózik
apok óta dúló harcok-
olólva, kijelentette a
ter, hogy bizonyos té-
ják a benemavatókzasi
y a két harcoló fél nem
ni az idegen önkéntesek
szépeurópai utjáról szól-
os, hogy sokan a gyen-
nak tartják prágai, bu-
utját, amely pedig a
elozza. Hangsúlyozta a
er, hogy ezzel kapoco-
könyvelmi megállapítá-
a francia sajtóban.

ló, hanem
k a lemergi
temen

19. A lemergi egyete-
gységében lezajlott sza-
rendeletet tett közzé,
a zsidó diákokat, hogy
baloldali padokat fog-
s lengyel diákok is ül-
nem beszél gettópadok-
tíllon padokról. Az elő-
dőlnek.

vesz többé
brüsszeli
ezlelen

er 19. Eden nem tér
elbe, hogy résztvegyen
kezeleten. Az angol bi-
alcolm Macdonald gyar-
esz, aki ma este indul

békülhet ki
nyol tábor“

ember 12. A spanyol
elnöke, Diaz, az intéző
nagy beszédet mondott,
ta, hogy szó sem lehet
zetiek és a köztársasá-
küljenek, mert az ellen-
ölcsonös séreimek áthi-
tték az ellentéteket. Az
tehát el kell tűnnie.

nyv és Lapkiadó R. T.
rada Baron L. Pop 10.
szám: 18-60.

ENZURAT

szor a fejetejére állította az európai börzét.

Wenner-Gren karrierje 1931-ben kezdődött. Ekkor alapította, igen szerény alapítókával, 16 ezer svéd koronával, az Elektrolux porszívógép vállalatot. 1928-ban már 6 millió koronára emelik a társaság alapítókáját. Egész rövid idő múlva áttér jégszekrénygyártásra is és az alapítókét 60 millió koronára emelik. Pénzügyi körök előtt közismert tény, hogy 1928 óta Wenner-Gren igazgató egyedül az Elektrolux részvények emelkedésével 65 millió koronát keresett. Ma a konszern leányvállalatait a világon mindenhol megtalálhatjuk. Wenner-Gren személyesen érdekelve van majdnem valamennyi amerikai jégszekrénygyárüzemben. A konjunktúra tetőfokán levő erdőkitermelési és cellulóze iparvállalatok részvényéértékelése újabb milliókkal járul ehhez a gigantikus vagyonyhoz. Szinte sok is már, ha azt is hozzáfűzzük ehhez az ipar karrierregényhez, hogy Axel Wenner-Gren majdnem minden spekulációját ezerszeresen bevált. A Kreuger-pánik idején, amikor mindenki szabadulni akart a részvényektől, ő összevásárolta ezeket a riadt hangulatban erősen aláértékelt plaketteket. Ezek ma sokszorosan visszahozták a rájuk áldozott összeget.

Körülbelül egy évvel ezelőtt Axel Wenner-Gren megvette a stockholmi „Nya Dagligt Allehanda” napilap részvény többségét. Nyílt titok Svédországban, hogy Wenner-Gren érdeklődése azért fordul a sajtó felé, mert el akarta hallgattatni az addigi főszerkesztő és tulajdonos, dr. Leon Ljunglund, féktelen antiszemita propagandáját. Nem lehet itt szó nélkül hagyni, hogy ennek ellenére Wenner-Gren igazgató a legújabb német falkutatók is százszázalékos árjának ismerik el.

Most a Nya Dagligt Allehanda éppen úgy az emberiség és összefogás gondolatát szolgálja, mint maga Axel Wenner-Gren. Az ő munkái még a hihetetlenül jó svéd munkáviszonyok mellett is kivételesen jó helyzetben vannak, sőt befolyását nem mulasztja el soha arra felhasználni, hogy a munkásság érdekét szolgálja. A legutóbb Ystrandban felállított nagy szulfátgyárban is az ő közbelépésére újabb, előnyösebb munkafeltételeket szabtak. A svéd szociáldemokrata kormány szinte hivatalosan is elismeri és szimpátiával kíséri Wenner-Gren működését. Ennek köszönhető, hogy a szociáldemokrata párt szinte minden jelentékenyebb egyénisére részt vesz az új alapítvány intéző bizottságában. (7. s.)

Sápadt a kicsi!

— Ha nem akar tejet inni, megpróbálhatjuk a kávé. Ezt a gyermekek szívesen isszák, kivált ha illatos józú Kathreiner-ből és Valódi Franck-ből van készítve. A tejeskávé azonkívül egészséges is. És hogy a jó, tápláló Kathreiner-ből készült kávé annyira olcsó is, az sem hátrány!

Hatiegan Emil a listavezetője Kolozsváron a liberális-vaidista listának

Szombaton reggel négy párt tette le Kolozsváron a listát

Csuj, november 20. Pénteken éjjel jelent meg a Monitorul Oficialban a választásokról kiírása és szombaton reggel a törvényeszköz folyóin szinte választási harcpróbának is beillt az a tülekedés, ami a listák letételénél folyt. Minden párt igyekezett biztosítani magának az első számot. Kérlehetetlen küzdelem után azonban megse a liberális-vaidista közös lista került be elsőnek, amelynek listavezetője Emil Hatiegan. Másodiknak a gogo-cuzisták listája futott le Sebastian Borneais listavezetővel az elen. Harmadiknak a vasgárdisták tették le listájukat, amelynek listavezetője Ion Benes. Míg a nemzeti parasztpárt negyedik helyre került. Listavezetőjük Octavian Prie.

A választásoknak még csak előszöke sepezt végig a városban és máris megindultak a különböző pozíciókra folyó harcok. Egyelőre még nem lehet tudni, hogy a törvényhozás két házába kik kerülnek be Kolozsvárról, de a városban máris rengeteg vita és még több kombináció előzi meg az időközi bizottság átszervezését. Tegnap számunkban jelentük, hogy dr. Anca Cornel távozik az alpolgármesteri székéből, mert Kolozs megye prefektusává nevezték ki.

Beszéltünk a városházán dr. Anca Cornel-lal, aki egyelőre még ellátja alpolgármesteri teendőit. Az új prefektus kijelentette, hogy kinevezéséről még nem kapott hivatalos értesítést. Ő is csak a rádióból és az újságíróktól értesült a hírről. Azt sem tudja még, hogy mikor teszi le az esküt.

A megüresedett alpolgármesteri szék körül most viharzanak a jelölések. Első verzió szerint dr. Anca utóda dr. Purje orvos lett volna, aki jelenleg is tagja a városi tanácsnak. Következő nap azonban már Horia Stanca újságíró lépett előtérbe. Szombaton azonban a városházán szerzett értesüléseink szerint a két jelölt közül egyik sem esetys. Hogy mégis ki fogja betölteni a megüresedett alpolgármesteri székét, azt egyelőre nem lehet tudni.

Egyes verziók szerint az intézmény bizottság elén a közszereplőnek örvendő dr. Drăganu marad. Más verzió szerint azonban dr. Grigoriu szülészprofesszor lesz az új főpolgármester, aki csak nemrég ment át többé-mégával a gyógyista pártból a liberálisokhoz. Azonban az ő jelölése is bizonytalan még.

Select Mozgó

Ma utoljára

Mimi, a gazdag ember leánya

A három FRITZ fivér szellemes vigjátéka, a többi szerepekben: Alice Fay, Dick Powell, Madeleine Carroll

HETFŐN

Diákiszterem

ROBERT TAYLOR és JANET GAYNOR bájos filmje a diákok életéből.

A braziliai fasiszta államcsíny hatásai Amerikában

Nagy izgalom az Egyesült Államokban Vargas elnök államcsínyé miatt. Egyéni ambíciói hajtották államcsínybe Vargas elnököt

Rio de Janeiro, november 20. A braziliai államcsíny eseményeiről a távirati jelentések csak hézagos képet nyújtottak. Kiderült ezekből, hogy a köztársaság elnöke, a hadsereg közreműködésével módosította a federációs alkotmányt, hogy továbbra is biztosítsa magának az ügyek irányítását, fasiszta elvek szerint megszervezett államkeretben.

Az államcsíny ürügye

Az elnök, Getulio Vargas, már nyolc éve áll az állam elén. Uralkodásának első éveiben a régi alkotmányt is megteremtő pártok támogatták. Az alkotmány értelmében az elnök nem vehet részt az elnökválasztási harcban, mely az elnök mandátumának utolsó hónapjaiban indul meg. A választási harc elején Vargas biztos volt sikerében. Rájött azonban, hogy ellenfelei jóval erősebbek és ezért a megszokott receptet alkalmazta: kommunista összeesküvést „leplezett” le és ennek az ürügyével három hónapra bevezette az ostromállapotot. Ez az intézkedés azonban csak megerősítette ellenfeleinek táborát, akik kihasználták azt a körülményt, hogy Vargas, aki elnöksége előtt Rio Grande do Sul állam kormányzója volt, nem valósította meg szociálpolitikai programját, amit megválasztása előtt hirdetett. Sőt, az elnök fokozta a federációs kormány beavatkozási jogát az egyes államok életébe és ezzel az elégtelenségek folyton nőttek.

Az elégtelenségekre Vargas államcsínnyel felelt. A puccsot alighanem hónapok munkájával készítették elő. Az elnökválasztási harc kezdetén bizonyos mértékű pártatlanságot mutatott. Mikor azonban észrevette, hogy legféltettebb ellenfele, Jose Emerigo de Almeida komoly esélyekkel indul a küzdelembe, akcióba lépett.

Az elnök metódusai

Az elnökválasztási harcban többen vettek részt. Így Sao Paulo Armando, Salles

Karácsonyi ünnepek

a TURISM MONDIAL-lal

Bécs—Prága—Budapest II. osztályon és hálókocsival december 24—január 4.

A RIVIERA, Budapest, Velence és a postumai barlangok érintésével. (Nizza, Antibák, Juans les Pins, Cannes, Cap Ferat, Villefranche, Beaulieu, Eze, La Turbie, Monte Carlo, Cap Martin, Menton, Vintemille) Bordighera, San-Remo, Triest, a postumai barlangok. II. osztályon és hálókocsival December 23—január 7.

OLASZORSZÁG, Szicília, Budapest, Velence, francia és olasz Riviera érintésével autókáron Genuáig és Nápolyig, hajón Palermo, a postumai barlangok. II. osztályon és hálókocsival December 23—január 14.

Berlin Bruxelles, Ostende, London, Páris, Berlin, Potsdam. II. osztályon December 21—január 5.

Egyiptom, Stambul, Athén, Beirut, Háifa, Alexandria, Kairo érintésével, piramis. December 20—január 9.

Elsőrangú szállodák és kirándulások. Felvilágosítások, prospektusok és beiratkozás a

TURISMUL MONDIAL-nál

Vezetők: M. Barasch és I. Brebu.

Bucuresti, Calea Victoriei 60. Tel. 4-85-07.

Oliveira, akit Rio Grande do Sul állam kormányzója is támogatt. Ezt az embert Vargas azzal nyerte meg magának, hogy komoly állami megbízást ruházott rá. Komoly politikai ellenfelei közé számított Plinio Salgado, a „zöldingesek” vezére. A zöldingesek németországi mintára megszervezett nemzeti szocialisták, melynek az összes federatív államokban szervezetei vannak. A zöldingesek „intregaliskoknak” nevezik magukat és programjuk mélyén Latin-Amerika megszerzésének terve lappang. Sulyosan kompromittáló azonban a pártra, hogy köztudomásszerűen Németország támogatja. A braziliai németek valamennyien tagjai Salgado pártjának. Vargas, kommunista ellenes jelszavakkal vette fel a harcot az integrálistákkal szemben, felosztotta a pártot, de egyes követeléseit felvette programjába. Még a jövő titka, hogy Salgado hogyan fogadja majd Vargas államcsínyjét.

A braziliai események és Amerika

A braziliai változások a legnagyobb mértékben nyugtalanítják az Egyesült Államok kormányát. Az amerikai tőkének ismeretesen komoly érdekeltségei vannak Braziliában. Vargas kijelentette, hogy az alkotmány módosítása külpolitikai téren is változásokat fog előidézni, mert félős, hogy a fasiszta állam külpolitikai vonatkozásban is totalitásra fog törekedni.

Az Egyesült Államok aggodalmát érthetővé teszi, hogy Brazília páfordulása az első törést jelentené a „Pax Americana” frontján, amelynek Roosevelt 1936-os, Buenos Airesben elhangzott nyilatkozata adott nagy lendületet és népszerűséget. Az amerikai demokrácia a braziliai fasiszmban Monroe elveinek megsértését látja és ezt az óceánon túl nagyon értékeli a közvélemény.

Oradeai szerkesztőségünk és kiadóhivatalunk címe: Schön Dezső, Stf. Millerand 4. Telefon 507.

Rheuma ellen

Togal-tabletták bizonyos gyógyítanak: Rheumát, Idegfájdalmakat, Köszvényt, Spanyolnáthát, Újidegzésüket, Fejfájást és Hírhűs betegségeket

Ha több mint 7000 orvos, klinika és kórház önkénti becsülete közlegyűlésen kifejezett írással a Togal kitűnő hatást igazolja. Ön is teljes bizalommal használhatja. A Togal az Ön házi gyógyszerel közel se helyettesíti. Gyógyszerárakban és drogériákban. Lei 52.-, 100.- (és Lei 12.-).

Az új **Dr. LENGYEL** SZANATÓRIUM

Csuj-Kolozsvár, Str. Gojdu 3.A)

Románia legmodernebb gyógyintézete, nagy parktól körülvéve a város centrumában. Minden szobája teraszra nyílik, 300 m² tetőteráza van, ahol egész nap és az év bármelyik szakában nap- és légfürdők lehet venni. Modernül berendezett műtőterem és szülészoba. Minden szobában hideg és meleg folyóvíz. Vizgyógyintézet. Belsőfürdő, amely krónikus bélbántalmak, székrekedések, epe- és vesekövekkel kitűnő eredményeket ad. Electrotherapia: ultra rövidhullám és minden más villanykezelések. Modern Bántgen-berendezés. Laboratóriumok. A tetőterasz mirigyes gyerekek kezelésére igen alkalmas és Romániában páratlan. Fogó- és bizokurák. Diétás konyha. Fertőző betegeken kívül minden beteg felvesz. Utülő- és lábadozó betegeknél is igen alkalmas. Művészeket díjazás.

Szabad orvos-választás
Az intézetnek rituális konyhája is van.

A nemzeti Tit

Bucuresti, no tud.) Az egész lódással néz a végrehajtóbizottság ülése elé, amely ingerkezű, követelményi fontosságú fejlődésére. Mihajla a párt vezető esztendő és külső mányválság es mutáni azokr magatartását és a különböző amelyek őt ar manykizású nemzeti parasz higgyen. Mihajla hogy reményeit dot menett elnökségéről újánja.

A volt minis nem nyilatkozó pártvezetés fel szeretne volna tartja a párt vezetését abban gokkal szembe. Valószínű azon ki a pártvezető hogyan nem emiód az igére előzőr mondott idején Grigore Maniu install kereste Mihajla tett. Mihajla közlések alapján megoldásának tévesztőknek b

A nemzeti p nöksége új tal jelent, a párt korszakot nyit göröngyös ut harcban a párt sulyt és felüle Mihalache mel pescu belépés gárda, amely az ország kül belpolitikában előretörése ell

A nemzeti Dreptatea egy úrapsolatosan mentumot köz ki kihallgatás egy azonnali tott be a kü magává tett. Vaidával való parasztpárt b az írásban le programot”, ságpolitikai, messzemenő toak. E program ismertel

A párt ko lyok és fogl eszméje fog és kitartóan belső rend törvények ti tés példás m a polgárok részéről tört kezni fogu igazságszolg mára bizto minden vi bint.

A további egy ráterem kulturális é ganda előse újjászervező elleni harc mint a falu lási erejéne huzamosan

Milyen kormányzási programot terjesztett Mihalache az uralkodó elé?

A nemzeti parasztpárt biztosítani kívánta a romániai kisebbségek egyenjogúságát. Maniu, Mihalache, Titulescu és Grigore Filipescu fogják a jövőben a nemzeti parasztpárt vezérkarát alkotni

Bucuresti, november 20. (Az Uj Kelet tud.) Az egész politikai világ feszült érdeklődéssel néz a nemzeti parasztpárt központi végrehajtóbizottságának november 23-iki ülésére, amely lefolyásában drámainak ígérkező következményekben pedig történelmi fontossággal bírhat az ország politikai fejlődésére. Mihalache hosszú exposzéban fejtegette a párt vezetői előtt ismertető az elmúlt esztendő és különösképpen a legutóbbi kormányválság eseményeit. Mihalache rá fog mutatni azokra a körülményekre, amelyek magatartását és taktikáját meghatározzák és a különböző helyekről kapott ígéretek, amelyek őt arra indították, hogy a kormánykrisis normális megoldásában és a nemzeti parasztpárt hatalomra jutásában higgyen. Mihalache végül ki fogja jelenteni, hogy reményeiben csalódott, talán inkább csodát mondhat éppen ezért lemond a párt elnökségéről és utódjául Maniu Gyulát ajánlja.

Maniu nem térhet ki

A volt miniszterelnök pillanatnyilag még nem nyilatkozott afelől, hogy hajlandó-e a pártvezetés felelősségét vállalni. Maniu azt szerette volna, ha egyelőre Mihalache megtartja a pártelnökséget és vállalja a párt vezetését abban a szellemben, amely a dolgokkal szembeni új beállítottságából fakad. Valószínű azonban, hogy Maniu nem térhet ki a pártvezetését kívánsága elől, mint ahogyan nem tér ki ez év májusában sem, midőn az ígéretekben csatlakozott Mihalache először mondott le. Emlékeztet, hogy annak idején Grigore Filipescu lépett közbe és a Maniu installálását megelőző éjszaka felkereste Mihalachet, akinek fontos közléseket tett. Mihalache visszavonta lemondását e közlések alapján, éppen ezért a kormányválság megoldásának tükrében ugyancsak megtevénytörknek bizonyultak.

A szélesedő front

A nemzeti parasztpárt számára Maniu elnöksége új taktikát és vezetési koncepciót jelent, a párt külső kapcsolataiban olyan korszakot nyitva meg, amely küzdelmes és göröngyös útra vezet a pártot. Ebben a harcban a pártnak mindenesetre komoly súlyt és felületet kölcsönözne, ha Maniu és Mihalache mellett Titulescu és Grigore Filipescu belépésével kiszélesülne a vezetői gárda, amely a közélet demokratizálásáért, az ország külpolitikájának fenntartásáért, a belpolitikában pedig a jobboldali csoportok előretörése ellen vezetné a harcot.

A nemzeti parasztpárt kormányzási programja

A nemzeti parasztpárt hivatalos lapja, a Dreptatea egyébként a kormányválsággal kapcsolatosan páratlan érdekességű dokumentumot közöl. Mihalache az elmúlt pénteki kihallgatásáról kijelentette, hogy egy azonnali kormányzási programot mutatott be a királynak, amelyet az uralkodó magáévá tett és ennek alapján hívta fel őt a Vaidával való együttműködésre. A nemzeti parasztpárt hivatalos lapja most leközi ezt az íráshoz lefektetett „azonnali kormányzási programot”, amelynek egy általános gazdaságpolitikai, mint kisebbségi vonatkozásai messzemenően érdekesek és figyelemreméltóak. E program főbb pontjait az alábbiakban ismertetjük:

A belső rendért

A párt kormányzását a társadalmi osztályok és foglalkozási ágak szolidaritásának eszméje fogja irányítani. E célból energikusan és kitartóan fogunk dolgozni egy feltétlen belső rend sürgős megteremtésén, amely a törvények tiszteletére és minden törvényszerűség példás megbüntetésére támaszkodik, akár a polgárok, akár pedig a törvényörzők részéről történt volna a törvényszerűség. Igyekezzünk szorgalmasan megszervezni az igazságszolgálatot, amely mindenki számára biztosítsa törvényadta jogait, elvetve minden visszaélést és megtorlva minden bűnt.

A társadalom-politikai program

A továbbiakban a kormányzási program egy rátermett közigazgatás megteremtését, a kulturális és tudományos alkotás és propaganda elősegítését, az ország egészségügyi újjászervezését, a társadalmi betegségek elleni harcot, a hadsereg felszerelését, valamint a falusi lakosság fogyasztási és vásárlási erejének fokozását írja elő. Ezzel párhuzamosan a párt minden erejét az ország

gazdasági prosperálásának szolgálatába fogja állítani. A román primátus biztosítását fogjuk követni általában, a mezőgazdaság primátusát a gazdasági és a munka primátusát társadalmi vonatkozásokban. E célból olyan gazdasági, technikai és pénzügyi apparátus megteremtését szorgalmazzuk, amely a termelésnek maximumig való felkötését és legjobb értékesítését teszi lehetővé. A munkának kielégítő árat kell biztosítani az ipari és mezőgazdasági áruk közötti egyensúly megteremtésével, összhangba hozva a munka jövedelmét a tőke hozadékaival. Széleskörű szövetkezeti hálózatot építünk ki, amely többek között a fogyasztónak való minél közvetlenebb eladást lesz hivatva megszervezni, kiküszöbölve a közvetítőket.

A külpolitikában a Népszövetségre támaszkodó békepolitika hivatott irányítani pártunk kormányzását.

Az utolsó rádióévad legkiemelkedőbb eseménye a DURA-OPTIMA FÜTŐELEMEK (szárazakkumulátor) bevezetése volt, amelyek telepes készülékeknek nélkülözhetetlené váltak. Teljesítményük óriási, normális terhelésnél egy évig állandó fűtőerőt szolgáltatnak. Az elemeket nem kell sem tölteni sem kezelni, a bekapcsolástól teljes kimerülésig állandó fűtőerőt szolgáltatnak. Minden szaküzletben kaphatók. Technikai leírással rendelkezésre áll a DURA-MŰVEK R. T. Timisoara.

gazdasági prosperálásának szolgálatába fogja állítani. A román primátus biztosítását fogjuk követni általában, a mezőgazdaság primátusát a gazdasági és a munka primátusát társadalmi vonatkozásokban. E célból olyan gazdasági, technikai és pénzügyi apparátus megteremtését szorgalmazzuk, amely a termelésnek maximumig való felkötését és legjobb értékesítését teszi lehetővé. A munkának kielégítő árat kell biztosítani az ipari és mezőgazdasági áruk közötti egyensúly megteremtésével, összhangba hozva a munka jövedelmét a tőke hozadékaival. Széleskörű szövetkezeti hálózatot építünk ki, amely többek között a fogyasztónak való minél közvetlenebb eladást lesz hivatva megszervezni, kiküszöbölve a közvetítőket.

„Egy szétéphetetlen nemzeti szolidaritás központi eszméitől vezettetve igyekezzünk megteremteni a kölcsönös bizalom atmoszféráját megteremteni az itt lakó népesek között, azonos jogokkal és kötelezettségekkel bírnak és aspirációik azonosak a román népével. A békes együttélést, a szolidaritás együttélést fogjuk követni az összes kisebbségekkel, a haza felemelése és megvédése, a románág primátusa szellemében. E célból biztosítani fogjuk:

1. Az itt élő összes kisebbségek anyanyelvét, hitét és nemzetiségét.
2. A jogok és szabadságok egyenlőségét a törvényeknek megfelelően, származásra, nyelvre és vallásra való tekintet nélkül mindenki számára.
3. A kultusz- és közoktatás tiszteltetését, megfelelő figyelmet szentelve a kisebbségi papság és tanstület anyagi igényeinek.
4. Azon elemek előkészítése végett, akik a kisebbségek vidékek közigazgatásában akarnak tevékenykedni, egyes román középiskolák mellett katedrát teremtünk az illető kisebbségek nyelve és irodalma számára, megteremtve ezáltal a nemromán nemzetiségekkel való kulturális és lelki kontaktus előrséit. Kisebbségi szekciókat fogunk létesíteni a tanítóképzők mellett, hogy tanstületet neveljünk kisebbségi elemi iskolák számára.

Átszervezik az olasz kormányt?

RÓMA, november 20. (Radór.) A *Havas távirati iroda római híradása szerint az olasz kormányt rövidesen átszervezik és leváltják a gyarmattügyi minisztert. A hírt egyelőre nem erősítették meg. Mértékadó körök nem akarnak nyilatkozni a közeli átszervezés lehetőségéről.*

„A szovjetekkel való szövetség nem jelenti a bolsevista ideológia elfogadását”

A cseh agrárpárt főtitkárának nyilatkozata Krolta exposzejával kapcsolatban

Prága, november 20. (Radór.) A képviselőház külpolitikai bizottsága tegnap Krolta külügyminiszter exposzeját vitatta meg. Zilka képviselő, az agrárpárt főtitkára pártja nevében többek között ezeket mondta: „Összhangban akarunk élni szomszédainkkal, de nem fogunk megütni semmilyen kívülről jövő beavatkozást bel-

gyeinkbe. Krolta urral együtt aláírjuk, hogy a szovjetekkel való szövetség nem jelenti a bolsevista ideológia elfogadását. A kisebbségekkel szemben a szabad kulturális fejlődés elvét alkalmazzuk, de ez a kulturális szabadság nem lehet politikai autonómia követeléséhez kötve.”

A zsidókérdésben is követni fogja Olaszország Hitler irányvonalait?

Egy belga lap római tudósítójának cikke az olaszországi zsidók helyzetéről és a hitlerista propaganda kihalásairól

Brüsszel, november 20. A „Le Soir” a legnagyobb belga napilap római tudósítójának tollából cikket közöl „Antiszemita-e a fasizmus?” cím alatt. A cikkirő rámutat arra, hogy a fokozódó barátság Róma és Berlin között mindenestre új megvilágításba helyezi az olaszországi zsidókérdést. Sokan kérdeik magukban, hogy ez a barátság oda vezet-e, hogy Olaszországban is hadjárat indul a zsidók ellen? Már most meg lehet állapítani, hogy faji jellegű antiszemitizmusról nem lehet szó. A Duce sokkal nagyobb híve a latinizmus szellemének, sem hogy teret engedne olyan kielégéseknek, aminők Németországban történnek. Sokat beszélnek ugyan a latin faj erőnyeiről és gyakran hoznak elő a római régiségekkel, de senkinek nem jut eszébe olasz sajátosságnak tekinteni a ko-

ponyaalkatot, a szem állását és kifejezését, a haj színét, stb. Azt sem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy az olasz zsidók, akik nemzedékek óta élnek az országban, külsőleg is teljesen asszimilálódnak, úgy hogy nehéz megkülönböztetni őket az olaszoktól.

Az olaszországi zsidók túlnyomó többsége — írja a belga lap tudósítója — sohasem követett külön politikai célokat. Hanem mindig az uralkodó irányvonalhoz csatlakoztak. Így az is természetes, hogy a fasizmus fennállása óta, annak hívei. Ezenkívül az is tény, hogy az olasz zsidók — a németországiakkal ellentétben — sohasem játszottak vezető szerepet az állami életben és a pártmozgalomban. Ezzel szemben a kereskedelemben és iparban, a bankéletben és a tudományos és kulturá-

ELIDA-ADOMA

LINCOLN, AMERIKA ELNÖKE.

gyermekkorában a Rodgeville iskolát látogatta.

Egy szép napon a tanítónak eszébe jutott, hogy a tanulók tisztaságát ellenőrizze és megmutatatta magának kezeit. Lincoln még gyorsan megtörölte balkezeit kabátjában és azt rossz lelkismerettel nyújtotta oda.

„Haszontalan” — mondotta a tanító — „megéredemléd, hogy a vonalzóval 10 ütést adjak mancsaidra. Mindennek dacára azonban elengedem a büntetést, ha csak egy kezedet találja az egész iskolában, amely ennél is piszkosabb.”

Lincoln ravaszul mosolygott és odanyújtotta jobbkezeit. A tanító kénytelen volt elismerni vereségét.

Gyermekkezek gyakori mosásához az anyhé

NOVEMBER 21.

sonyi
pek

SM
AL-lal

st II. osztályon és
er 24—január 4.

Velence és a pos
ésével. (Nizza, An
Cannes, Cap Ferat,
Eze, La Turbie,
in, Menton, Vinte
an-Ramo, Trieszt, a
II. osztályon és
ber 23—január 7.

la. Budapest, Ve
Riviera érintésével
és Nápolyig, hajón
barlangok. II. osz
okocsval.
január 14

nde, London, Páris,
II. osztályon.
—január 8.

mbén, Beirut, Haifa,
tésével, piramis.
január 9.

és kirándulások.
pekusok és beirat
a

MONDIAL-nál
sch és I. Brebu.
tel 60. Tel. 4-85-07.

ndo do Sul állam
ott. Ezt az embert
ag magának, hogy
st ruházott rá. Ko
közé számít Pli
gesek” vezére. A
gi mintára meg
alisták, melynek
mokban szervezetei
„integrációsoknak”
rogramjuk mélyen
vezetésének terve
promittáló azonban
domásszerűen Né
braziliai németek
lavado pártjának.
lenes jelszavakkal
egrálistákkal szem
de egyes követet
ába. Még a jövő
yan fogadja majd

események és

ások a legnagyobb
ják az Egyesült
amerikai tőkének
ékeltségei vannak
elentette, hogy az
külpolitikai téren
idézni, mert félős,
külpolitikai vonat
og törekedni.

aggódalmát érthe
a páfordulása az
„Pax Americana”
osevelt 1936-os,
gzott nyilatkozata
népszerűsítést. Az
braziliai fasizmus
egértését látja és
on értékeli a köz

nk és kiadóhivata
St. Millerand 4.

BZINHÁZ-FILM-MŰVÉSZET

Dela Lipinskaja kedden este

A világ első díze kétségkívül Dela Lipinskaja, akinek fellépései a nyugati metropoliskban is egészen kivételes szenzációt jelentenek.

Lipinskaja kedd este tartja színházunkban egyetlen hangversenyét. Számos ér-

deklódésre nyomatékosan közli a színház-hogy Lipinskaja szerződése értelmében ez-uttal teljesen új, nálunk még egyáltalán nem látott és nem hallott műsorral és ragyogó új kosztümök egész arzenáljával lép fel.

Csüörtök teste: Czopán Flóri jubileuma

A színház közkedvelt komikája, Czopán Flóri harminc éves jubileumát ünnepli a társulat csüörtök este. Az ünnepség a nyílt színpadon folyik le, ahol Czopán Flóri fogadja a társadalmi egyesületek és a

színház üdvözléseit. Ezután Fodor László Erettségi című vígjátéka kerül színre, Czopán Flóri legkedvesebb szerepét, Szalkay nagyságát alakítja.

A roninok kinese

Hónapokig tartó előkészületek után végre műsorra tűzte a színház Kállay Miklós japántárgyú, világhírűvé lett színművét, A roninok kincsét. A Nemzeti Színház legnagyobb sikere volt az utóbbi években ez a ragyogó, izgalmas, monumentális darab, amely a japán lélek különösségeit és a japán társadalom ismeretlen arculatát tük-

rözi vissza. A roninok kincsét a színház fantasztikus áldozatokkal hozza ki. Vagyontörő új kosztümök tömege és pazar, japán stíli díszletek készülnek a bemutatásra. A teljes együttes mellett hatalmas statisztéria is résztvesz az előadásban, ameyet eredeti japán zene kísér.

Január közepére halasztották Alpár Gitta hangversenyét

A színház igazgatósága értesítést kapott Alpár Gitta impresszáriójától, hogy a művésznő még mindig nem gyógyult fel betegségéből és így a nov. 30-ára tervezett hangversenye újabb halasztást szenved. Alpár

Gitta ilyenformán már csak január közepé táján tartja meg kolozsvári hangversenyét. A pontos dátumot idejében közölni fogja a színház igazgatósága. A megváltott jegyek árát kívánatra visszafizeti a pénztár.

DELA LIPINSKAJA

1937. november 23-án, kedden egyetlen előadástje a DAVILA SZÍNHÁZBAN ezidei teljesen új műsorának kiemelkedő slágerszámait: 1. A „Figurínok” című ciklusban

Világhírű asszonyok, szeretők sorozatában

Messalina, Pompadour, Katharina, Lady Hamilton, Marlene Dietrich (5 szenzációs kosztümben. 2. A világhírű slágerszerzők kongresszusa. 3. Lámpa és tűkör. 4. Egy gimnáziumi tanár szerelmi dala. 5. Dal a hazugságról. 6. Pesszimizmus. 7. Az amatőr énekesnő. 8. Anya a bölcsönél. 9. Butorozott erkölcs. 10. Elefánt altatódal és még 10 teljesen új, orosz, német és francia sláger.

Jegyek a színház pénztáránál.

A SZÍNHÁZ HETI MÜSORA:

Vasárnap d. u. 3: Cigányszerelem. (Olcsó helyárakkal.)
d. u. 6: 3:1 a szerelem javára. (Tizenharmadszor.)
este 9: Sárgapitykés közlegény. (Nyolcadszor.)
Hétfő fél 9: Sárgapitykés közlegény. (Kilencedszer.)
Kedd fél 9: Dela Lipinskaja egyetlen előadástje teljesen új műsorral.
Szerda fél 9: Sárgapitykés közlegény. (Tizedszer.)
Csüörtök fél 9: Erettségi. (Czopán Flóri színészi működésének harmincadik évfordulóján. Előadás előtt a jubileum üdvözlése a nyílt színpadon. Főszereplők: Czopán Flóri, Fényes Alice, Harmath Jolán, V. Hegyi Lili, Pál Magda, Mészáros Béla, Tóth Elek, Tompa Sándor, Szabados Árpád, Csóka József, Nagy István, Lantos Béla, stb.)

Péntek fél 9: A roninok kinese. (Kállay Miklós világhírű japán tárgyú színműve, zenével. Vásárhelyi Ziegler Emil eredeti japán stíli díszleteivel, ragyogó új kosztümökkel. Rendező: Szabados Árpád. Vezényel: Schreiber Alajos. A balettet Tebán János tanította be. Főszereplők: Fényes Alice, Mária Éva, Pál Magda, Báza Éva, Wojticzki Elvira, Nagy István, Tóth Elek, Tompa Sándor, Mészáros Béla, Réthelyi Ödön, Deésy Jenő, Jenei János, Lantos Béla, Fülöp Sándor, Csóka József, Szabados Árpád, Csengeri Aladár, Örvössy Géza, Dancsó György, Perényi János, Gulácsy László stb., stb. Premierbérlet 14. szám.)

Szombat d. u. 5: Cigányszerelem. (Olcsó helyárakkal.)
este 9: A roninok kinese. (Másodszer. Rendes bérlet 14. szám. Irodalmi bérlet 8. szám.)

Vasárnap d. u. 3: Csárdás. (Olcsó helyárakkal.)
d. u. 6: A roninok kinese. (Harmadszor.)
este 9: Sárgapitykés közlegény. (Tizenegedszer.)

A ROMÁN OPERA MÜSORA:

Vasárnap, november 21: (este) Három a kislány.
Hétfő, november 22: Zsidónő.
Szerda, november 24: Parasztbecsület és Bajazzók.
Péntek, november 26: Eladott menyasszony.
Vasárnap, november 28 (este): Nápasta de Sabin Dragoi.
Hétfő, november 29: Három a kislány.

ROYAL MOZGÓ MÜSORA:

Ma: Orgonavirágzás. Minden idők leghatalmasabb filmje. Főszereplők: Jeanette MacDonald és Nelson Eddy. Számosított jegyelővéte. Telefon 27-73. Előadások kezdete: 2.30, 5, 7.20 és 9.30 órakor.

Az estélyi ruha

elegáns, pompás kivitele kihangsúlyozza viselőjének előkelő egyéniségét.

A nagy pánsi divatházak — a jelenlegi színpadra — a következő fensége anyagokat ajánlják:

Lámé, füll, bársony, csipke, ciré - mousseline, valamint a választékú fantasztic anyagok

A legkényesebb izlés is elragadtatással szemléli ezeket a gyönyörű szövésmintákat

a Gallia-nál

GALLIA * GALLIA

GALLIA * GALLIA

GALLIA * GALLIA

CLUJ, Str. Gen. Neculcea No. 2. (Renner palota)

Gallia

FÜKÜZLETEK AZ ORSZÁG MINDEN JELENTŐSEBB VÁROSÁBAN

URANIA MOZGÓ MÜSORA:

Csüörtök, péntek, szombat és vasárnap: Csókvásár. Elragadó bécsi operett, főszereplők: Liane Haid, Theo Lingner, Heinz Rühmann, Hans Moser.

Hétfő, kedd, szerda: Mimi, a gazdag ember leánya. Finom humoru amerikai vígjáték. Főszereplőkben a világhírű három Ritz fivér, Madeleine Carroll, Alice Fay, Dick Powell.

Moussa Lisa mosolyog és hallgat

Nem árulja el szépségének titkát, mely századokat ragadtat el. Mégis tudjuk, hogy a legregibb kozmetikai szer az arc-bőr fiatalosságának és üdeségének megőrzésére a tej volt. A modern kémiai kutatás ezt a szert a tej alapján előállított Milkuderm-készítmények által tökéletesítette. Aki csodát akar megélni saját arcán, használja csak egyszer a Milkuderm-Hautsahne-e és a Milkuderm-Milchfettcreme-t. Aztán nem lehet tőle többé megválni.

CAPITOL MOZGÓ MÜSORA:

Premier! Fehér rabszolganők. (Ut Rio felé.) Szigoruan felnőtteknek! Főszereplők: Nagy Kató, Pierre Richard Willm. Műsor előtt: Világhírű.

MUNKAS MOZGÓ MÜSORA:

Csüörtök, péntek, szombat és vasárnap. 3. és 9. Clujon Premier. I. Meghódítom a férjemet zenés operett. Fősz.: Jenny Jugo, Paul Hörbiger és Friedrich Benfer. II. A félelemküllői lovas. Izgalmas cowboy dráma. Fősz.: Dick Foran és Anne Nagel. III. Journal.

Képv seletet, vagy áruraktárt

Arad és Timisoara környékére keres megbízható vállalatot, amely Arad központjában nagy üzletteliséggel rendelkezik. Ajánlatok „Megbízható” jeligen a „Lóbi” hirdlapiroda Arad továbbít.

SELEOT MOZGÓ MÜSORA:

Csüörtök, péntek, szombat és vasárnap: Mimi, a gazdag ember leánya. Az utóbbi évek legragyogóbb vígjátéka, főszereplőkben a három Ritz fivér, Amerika legkedvelt komikusai, kikre mindenki emlékszik a Jéghecegnő Sonja Hennie filmből, Alice Fay, Dick Powell, Madeleine Carroll.

Hétfő, kedd, szerda: Diákszerelm. Bájós kis szerelmi történet az amerikai diákok életéből. Főszereplőkben: Robert Taylor és Janet Gaynor.

EDISON MOZGÓ MÜSORA:

Két szenzációs film: I. Kati. Főszereplők: Gaál Franciska, Verbes Ernő, Női Károly vígjátéka, Brodszky Miklós zenéje. II. Az örült zseni. Főszereplők: Boris Karloff.

Egy nagy kereskedelmi vállalat volt vezetője,

Bucurestiben jól bevezetve, elsőrendű referenciákkal, keres komoly képviselőteket

Bucuresti részére. Ajánlatokat „Reprezentante Bucuresti” jeligére a kladba.

100%-os TERMÉSZETES ÁTERZEST, 5 évi tartósságot biztosít Önnek az új Brillant-minőség, a VILÁGMARKA

fejfájás ellen Beretvás parzilla!

A „Ramadan” ig tartó böjtje, este két-két ág végét. A zava-g ezerszámra cser-reket Sziriából kor a városokból ködtek, — a h a két előtöltő sít. Ez a rend-s lok akkori poli hagyták, a mo a bucsukat tes-ták.

Az idén pid. közik az ártalm-ban még mind és a tűzmele-t, nyomó zsidó tö-seli, ugyanakk-mények létezés-riben ignóálja.

Tavaly töte-sobb böjtös; e száz éves fer-m szerint a böjt-mánokat böjtö a hatóságilag is szabályok kom-muzulmánokat, kívül is haszná-gulátuknak sz-akarják adni szász, illetve za-érett a paradí-minap Jeruzsá-fegyvetelen an-tulról a böjt ki-előtt, a böjt ke-löttek le lesből.

Végre tegnap-venetétel napj-angolok és egy-mus után, elhat-bevezetésére.

Az utóbbi hó-tént meg, hogy- resztülhaladó an-Ske, — az an-tása után a ház-voztak és mind- Ha hasonló es-egész hekatomb-nyájak jeleztek- sífejtet érzéket- nemcsak Mussol-rátja, hanem m- vétesen torlat- mulatságokat”. bentek rá a hely- szánták maguka- állítására. Kato- Milyen elképre- azokban, akik a civil státiumát- Ezek az elké- lesztinai viszony- szék angol váll- arab teletoristák- Charta” és a „H-fajta fasizta- vényészek eljárás- ranciával, mint a „véstörvényes- kizárólag egyha- sában is aktív-

IRON

Legjobb hogy Cse alatt több

60 állomás

Str. N. Iorga

A „Ramadan” és mellékzöngéi

Palesztinai helyzetkép

— Az Uj Kelet palesztinai tudósítójától —

Tel-Aviv, november közepén a „Ramadan”, a muzulmánok egy hónapig tartó böjtje, megkezdődött. Hajnalban és este két-két ágyulövés jelzi a böjt kezdetét és végét. A zavarok idején, 1936-ban, amikor ezerszámra csempészték az arabok a fegyvereket Szíriából és Transzjordániából és amikor a városokban valóságos bombagyarak működték, — a hatóságok szükségesnek látták a két előítöltő mozsárgyű sű-gős elkobzását. Ez a rendszabály jellemző volt az angolok akkori politikájára: a terrorizmust futni hagyták, a moszart, — amivel Erdélyben a bucsukat teszik változatosabbá — elkobozták.

Az idén pld. Jeruzsálemben, szabadon működik az ártalmatlan ágyu, a helyzetre azonban még mindig jellemző, hogy a mozsarak és a tüzmeste: évi 30 fontos költségét a tulajdonos zsidó többségű Jeruzsálem városa viseli, ugyanakkor mikor a zsidó egyházi intézmények létezését, ez a költségvetés egyszerűen ignóálja.

A vallási tilalmak megszegői

Tavaly történt, hogy a palesztinai legfelsőbb bíróság: elismerte Bajazid szultán több száz éves fermánjának érvényességét, amely szerint a böjt alatt nyilvánosan evő muzulmánokat büntönbüntetéssel kell sújtani. Ezek a hatóságilag is alátámasztott szigorú vallási szabályok korántsem akadályozták meg a muzulmánokat, hogy az ünnepi mozsáron kívül is használják fegyvereiket. Ünnepi hangulatuknak szöszé-ant eklatáns tanujelét akarják adni és úgy vélik, hogy az angolok, illetve zsidó faj egynemű tagja, megérdemelt a paradicsomba való bevonulásra. A minap Jeruzsálemben két békésen sétáló fegyvertelen angol katonát „intézték el” hátulról a böjt kimenetelének örömeire. Két nap előtt, a böjt kezdetekor öt zsidó fiatalembert löttek le lesből Kiját Anavim mellett.

A statárium

Végre tegnap, november 11-én a fegyverletétel napján, megsokalták a dolgot az angolok és egy évfévi kiméltelen terrorizmus után, elhatározták magukat a statárium bevezetésére.

Az utóbbi hónapokban akárhányszor történt meg, hogy arab falvakban időkét kezesülhaladó angol katonákra vagy rendőrsikre, — az angolok néhány ház felrobbantása után a házakat előbb kiüresítették, távoztak és minden maradt a régiiben.

Ha hasonló eset történt volna Tripolisban, egész hekatombák, kilőtt falvak, elhajtott nyájak jelentek volna a „az Islám védőjének” kifejelet érzékét a rend és fegyelem iránt. De nemcsak Mussolini ugys mint az arabok barátja, hanem minden más kolonialis hatalom vétesen torolta volna meg az ilyen „böjti mulatságokat”. Az angolok csak most döbentek rá a helyzet tarthatatlanságára és részánták magukat katonai törvényszékek felállítására. Katonai törvényszék, statárium... Milyen elképzeléseket ébreszt fel ez a fogalom azokban, akik átéltek a pesti Törékynanás civil statáriumát?

Ezek az elképzelések nem helytállóak palesztinai viszonylatban. A katonai törvényszék angol változata ugy tünik, mintha az arab terrorizták vityák volna ki a „Magna Charta” és a „Habeas Corpus” aktusát. Jobb fajta fasiszta államban civil büntetőtörvényszék eljárása nincs kö-ülvéve annyi garanciával, mint amennyivel az angoloknak ez a „vésztörvényszéke”. Nyilvános tárgyalás, kizárólag egyhangu ítélet, a vizsgálat fázisában is aktívan közreműködő védelem, az

ítéletnek a katonai főparancsnok által való feltételes helybenhagyása, — azok a főbb intézkedések, amelyek ezt a „statárium”-ot jellemzik. A katonai törvényszék nemcsak halálra, hanem a legenyhébb börtön-büntetésre is elítélheti a delikvenseket.

Bizonyos körzetekben a beduinok nem esnek a katonai törvényszék illetékessége alá. A beduinok, tehát továbbra is „polgári” bombákat ekegethetnek. A bizonyítás módját átvették, a közismerten nehézkes és a vádlottnak ezer kibuvót adó angol büntető eljárásból.

Ezt a törvényszéket habozott tavaly felállítani Sir John Dill 25.000 főnyi serege, Wauchope kormányzó „engesztelő” közbelépésére.

Akárhogy is van, óriási lépés ez előre, különösen akkor, ha tekintetbe vesszük a magukat még mindig a 19-ik században képzelő angol kül- és belpolitikai tényezők, habozó és óvatos metódussait. Hova — tovább az angolok is kezdenek rájönni arra, hogy vége van azoknak az időknek, amikor még egy-két fenyegetéssel, egy-két kerteléssel, kardcsapás nélkül hozta haza Dis aeli Cyprus szigetét a beülni kongresszusról.

A jeruzsálemi zsidó terrorizták

A „statárium” életbeléptéig még öt napi „haladék” van és az igazság kedvéért meg kell említeni, hogy ezt a haladékot a jeruzsálemi zsidó terrorista szervezett használta ki amennyiben 3 arabot ölték meg és többeket megsebesítettek tegnap a szent városban. Ezeket a cselekményeket a zsidó közönség többsége és a zsidó egyházi és politikai hatóságok mélyen elítélik. Ugy látszik, azonban, hogy betelt a pohár és a zsidó lakosság kisebbsége nem tudja öbetett kézzel nézni ártatlan emberek végnélkül való pusztítását. Hiábavaló a prófétákra való hivatkozás, hiába való a magasabb „raison d’Etat” kidomborítása, a kardcsörtető korszelem ellen nem minden zsidó immunis.

Zsidó adomány az arab Szíriának

Az Anglo-Palesztine Bank és a „Sochnut” szöszé-ant veszik a bibliai szellemet, és nem voltak kicsinyesek, amikor a napokban 1000-1000 szíriai font segélyt küldtek a szíriai árvizkárosultak részére. Ezzel az összeggel tultettek az összes itteni muzulmán intézményeken és effendiken.

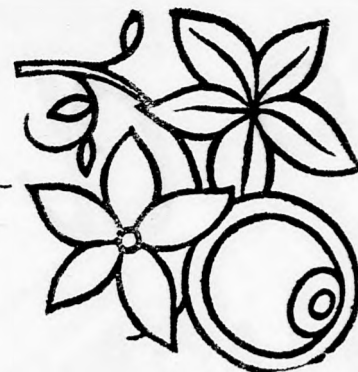
Lord Samuel az „igazságos”

A „Ramadan” a vig Bajám ünnepel végződik. Ennek az ideje ugyan még nem érkezett el, de a zsidó Palesztinának máts meg volt a vig Bajámja. A napokban Lord Samuel az „igazságos” egy nép-gyűlésén, gyarmatokat követelt Németországnak. Dr. Bodenheimer, a jeruzsálemi egyetem tanára, a „Palesztine Post”-ban közölt nyílt levélben végre ráolvasta — ezzel kapcsolatosan „Mount Carmel” nemes lo-djára annak összes büneit, a fehér könyvtől kezdve a Beth Shan-i földelgik. Dr. Bodenheimer kiemelte, hogy a nemes lord minden cselekedete tulnagó „igazságé-zetéből” fakad, de amit most a német gyarmatok kö-ül művel, talán mégis csak sok, még egy olyan „igazságos” embernek is, mint, amilyen Lord Samuel.

Nem hiszem, hogy Dr. Bodenheimernek szökímondó levele megállítaná utjában ezt a Coriolanus és sok más komplexummal terhelt asszimiláns zsidót.

A „Ramadan” még tart tovább...

Dr. Roth ödön.

Előkelőség és szuggesztív hatás,

mindezt egyesíti a Hudnut kölniviz. Finoman illatosítva — a modern ember kedvelt illataival — kihangsúlyozza az egyéniséget és felfokozza azt a misztikus fluidumot, amely a kölcsönös vonzódások alapja.

A Hudnut kölniviz — elegáns etuiben — kedves figyelmesség; mindig örömet okoz és kifinomult izlést árul el.

HUDNUT

KÖLNIVIZ

a következők között:

GEMEY

LE DÉBUT VERT

LE DÉBUT NOIR

RICHESSÉ

40 millió kilométert repült egyetlen balesettel az Air France

Párizs, november 20. A világkiállítás esztendője a francia aviatika s teljes felkészült séggel vonult fel, hogy abban a nagy verseny-gésben, ami ma a repülés terén a nagyhatalmak között folyik, beigazolja magas klassz-sát.

Pierre Cott, légügyi miniszter nemrég ren-deletett nacionalizálta a nagy francia repülő-gép- és motorgyárakat. Ennek az oroszizű cselekedetének nagy visszhangja támad. Ha többeknek nem is tetszett és külföld-öl is e-osen bírálgatták a nacionalizálást, a francia repülésnek tényleg hasznára volt. A gyárak nagyrészét hatalmas beruházások á-án eltá-voltotta a háborus eseten veszélyeztetett párizsi kö-zetből és nyugati, meg dényugati megyékbe helyezte át. Uj repülőgéptípusok építését vitte keresztül és megkezdte a nagy-rész elavult francia katonai és forgalmi gépanyag gyors ütemben való felfűssítését.

Párizs közforgalmi repülőtere is megfiata-lításon ment át. Lebontották a régi állomás-épületet, amely már régóta nem volt méltó és megfelelő Párizshoz. Helyette

megépült üveg- és betonból egy monumentális új forgalmi épület, amely ma talán a legtükéletesebb a világon.

230 méter hosszú és 40 méte- széles ez a vilá-gos, üvegtüpolás, izléses építmény.

Az épületben a rádióantennától kezdve a rádió-, meteorológiai és fogalomvezető-szolgálat, olvasó-tem, kényelmi be-ende-zések, minden együtt célszerű elrendezésben. Párizsnak erre a le bougeti repülőterére — mert még van ezenkívül hat spo-t-, katonai kísérleti repülőtere is — naponta mintegy 80

forgalmi gép ékezik. Páristól ma egy órá-nyira van London és négy órányira Berlin és Pá-ága. Reggeltől estig elérhető a legtávo-labbi európai repülőterek Török- és Oroszo-n-szágban, ezenfelül Észak- és Nyugataf-ika. Két nap alatt jut el a párizsi posta Brazília partjaira és négy nap alatt Chilébe, a Csen-des-óceán mellé.

Az Air France, amely ma az egyetlen fran-cia légiforgalmi vállalat, két és fél éves fenn-állása óta közel

negyvenmillió kilométert repült és csak egy utasgép baleset volt.

Ez az esztendő, ugy látszik, a repülőkiállítá-sok éve. Pá-ága, Brüsszel, Hága, Milánó és a világkiállítás területén Pá-izs mutatják be a legmodernebb repülőgép- és motoranya-got.

A „Palais de l’Air” — a világkiállítás leg-jobban látogatott kiállítási csarnokának egyike. Az ejtőemőyügrőtorony és a kiállítási pilótiskola a fiatalság eldo-ádója. A 150 méter hosszú, több részre osztott hatalmas csarnok eleje a tiszta üvegfedésű „Cropole Atmospherique” kívülről olyan, mint egy óriási amerikai bombázógép géppuskató-nya. Bent repülőgépek repülő- és álló-helyzetben. Az anyag tulajdonképen há-omféle. A gyárak legujabb, még csak pár kísérleti példányban lévő prototípusai a közeljövő gépei. Egy- és többmotoros, tiszta fémépítésű katonai, for-galmi, sport- és iskolagépek 40-től 3200 ló-erőig, 150-től 600 kilométer sebességig. Azu-tán a jelenleg használatban lévő típusokból néhány és a mult gépei, modellekben és ké-pekben.

Figyelem! Erdélyiek figyelmébe!

Megnyitottam virágüzletemet. Elsősztályu munka, pontos kiszolgálás és kedvező árak. Szives pártfogásukat kéri GYÖRKI SANDOR. Florária „San Remo” Bdul Brătianu 38. Colț cu C. A. Rosetti) BUCURESTI.

IRON TRIUMPH

Modell 1938

Legjobb minőség. Bizonyítéka, hogy Csehszlovákiában két hónap alatt több mint 6000 Triumph készü-léket adtak el.

Ára 6880 Lej

Minden szakületben kapható

IRON-TRIUMPH

60 állomásvétel. Hullámhossz 18—2000 m. Természethű leadás. Nagy hangerő.

STERN-féle ort. kóser vendéglő Nagyváradon

Str. N. Iorga (volt Zöldfa ucca) 19. Országszerte elismert kitűnő konyha, szolid árak, figyelmes kiszolgálás. Erdély vezetö étterme, az utazó közönség kedvenc találkozóhelye. Lakodalmakra és bankettekre külön nagyterem.

ארטה כשר

tes a zsidóság helyzete és Te, Testvérem, amikor olvastad, hogy Lengyelország három millió zsidója közül már másfélmilliónak a szó szoros értelmében nincs mit emnie. amikor olvastad, hogy Lengyelországban a zsidó egyetemi hallgatóknak külön u. a. gettópadokban kell ülnök, akkor Te megint rosszul éreztél magad és fájlaltad a lengyel zsidók sorsát, de aztán megnyugodtál, hiszen elvégre róluik és nem róluik van szó és ha bármennyire fáj is másnak a szenvedése, még mindig nem a magunk bajáról van szó.

Te Testvérem mindég meg tudtad magad nyugtatni, hogy hiszen elvégre csak a német, orosz vagy lengyel zsidóról van szó és nem hitted vagy nem akartad hinni, hogy itt általános zsidó sorsról van szó.

Bármily kegyetlenség tőlem, bármennyire is innepre szerepre vállalkozom, kénytelen vagyok megmondani Neked, hogy ma Rólad, ma a gyermekeidről van szó.

Te a mai napig azt hitted, hogy véres verejtékekkel, aggodások és gondok közepette felnevelte gyermekeidet és az egyikből lesz ügyvéd, a másikkól orvos, mérnök vagy kereskedő.

Ki kell, hogy ábrándítsalak: a Te gyermekeid nem lesznek sem ügyvéd, sem orvos, sem kereskedő, vagy legalább is nagyon kicsi százalék az, aki ezt a célt el fogja érni.

En jól tudom kedves Testvérem, hogy Te nem arra nevelted gyermeked, hogy Palesztinába menjen új országot alapítani, új életet kezdeni, új életformák között élni, lemondani az élet nagy perspektíváiról és véres verejtékekkel 10 körmével kiszajtolni azokat a minimális lehetőségeket, amelyek a megélhetéshez szükségesek.

En nagyon jól tudom, hogy Te eddig mindég úgy képzelted, hogy igenis építsük fel Palesztinát azon szegény lengyel és német zsidók számára, akiknek saját hazájukban megszűnt az életlehetőség, soha, de soha sem gondoltál arra, azonban, hogy a saját gyermeked is beállítsd az országéptök uttörő seregébe.

De kedves Testvérem nagyon hamar eljöhethet az az idő, amikor vérző szívvel, a reményeknek összeomlott romjain kénytelen leszel gyermeked nyakába akasztani azt a mesebeli tarisznyát a három hamuban sült pogácsával és kezébe adod a vándorbotot és Te is a anya, aki azt szeretted, hogy gyermekeid mindég melletted legyenek, a bucsusók elhaló rezgésében fogod gyermekednek mondani: Menj, gyermekem.

Ha aztán a Te gyermeked meg fogja tőled kérdezni, hát hová menjek anyám, akkor Te azt fogod neki mondani... Igen, éppen erről akarod Neked beszélni, hogy mit fogsz, mit kell gyermekednek erre a kérdésre válaszolni.

Eljönnek nemsokára Hozzád a világ zsidóságának vezetői és őszintén meg fogják Neked mondani, hogy talán most van az utolsó alkalom, hogy számolva az adott viszonyokkal és az adott lehetőségekkel, a magyhatalmak segítségével és hozzájárulásával tudunk magunknak egy országot alapítani, ahol 2-3 millió zsidó otthonra fog találni.

El fogják Nektek mondani, hogy nem erről a kis országról álmodott Herzl és nem ezért harcolt 40 éven keresztül a cionizmus. De el fogják azt is mondani, hogy a zsidó népesség lenne a megfogható valóságot felszabasztani.

Meg fogják Nektek őszintén mondani, hogy ez a kis ország nem elég nagy ahhoz, hogy benneteket mindannyiatokat befogadjon, de mindenesetre elég nagy lesz ahhoz, hogy 15-20 éven belül kb. 2 millió zsidó fiúnak és leánynak adjon hazát.

Nem fognak Nektek rózsás képeket festeni. Fel fogják előttek fedni mindazon nehézségeket, amelyek egy új ország alapításával kapcsolatosak. Hallani fogjátok, hogy Palesztina nem egy tejjel mézrelt föld ország, hanem föld, ahol keservesen meg kell dolgozni minden darab kenyérért.

Fel fogják előttek fedni országteremtés összes vajudási fájdalmait. Nem fogják előttek elhallgatni azon veszélyeket sem, amelyek a kis országot kívülről fenyegetik. Nem fogják lelkicsinyelni azokat a nehézségeket, amelyek arab részről fogják fenyegetni a kis országot és világszerte fogják előttek tenni, hogy meg fog ismétlődni a második honalapítás ko-

ra, amikor egyik kézben a kalapácsot, a másik kézben a kardot tartva építették a zsidó országot, de felépítették.

És mindezzel a nagy nehézségekkel szemben csak egyet adhat ez a kis ország a Ti gyermekeiteknek: otthont, ahol végre urak lesznek és ahol kiélhetik a maguk népi életét.

Tudom Testvérem. Mi nem ezt a Palesztinát akartuk, Te meg nem ezt a sorsot szántad a gyermekeidnek.

De ha eljönnek ezek a vezetők és megkérdeznék Téged, engem a harmadikat, akkor nem mondhatjuk, hogy semmi közünk hozzá, nem mondhatjuk, hogy nem érdekel a dolog, hanem akarva, nem akarva válaszolni kell és Te testvérem, akinek gyermekéről és gyermekeinek bármily keserves jövőjéről van szó, nem mondhatás mást arra a kérdésre, hogy akard-e ezt a kis országot, minthogy: *Igen, igen, igen.*

Palesztina színházi és művészi élete

Valamely ország műveltségének fokmérőjét kulturális intézményeinek minősége és mennyisége adja meg s azt hiszem nincs a földön még egy ország, ahol a lakosok társadalmi külsősége nélkül olyan zene, színház és irodalmi műhelyek lennének, mint Palesztinában. Hisz társadalmi különbségek alig vannak ott, mert az emberek ugyan különbözőképpen keresik meg kenyerüket, de műveltségi fokuk azonos.

Ennek a nagy kulturális igénynek megfelelően magas színvonalon áll Palesztina egész művészi élete.

A múlt szezónban alakult meg a „Jewish Orchestra” filharmonikus egyesület, mely tagjai közé sorozta a Német- és Lengyelországból emenekült legkiválóbb erőket és Hubermann vezetésével egyike a világ legkitűnőbb filharmonikusainak. S ha Huberman balesete súlyos csapást is jelent a társaságnak, azonban olyan kiváló karmesterek találunk a vezetői között, hogy Hubermannnak inkább az odaadó lelkesedése és nevének világmárkaja fog hiányozni, mint aktív szereplése. Az idei első koncerten valószínűleg Dobroven fogja Hubermant helyettesíteni. Beethoven Pastorálját és a nyolcadik szimfóniát fűzték műsorra. A nagy zenei esemény a városok polgárait és a koloniák chalucait egyaránt lázban tartja. A koloniákról külön autobuszjárat hozza be a hallgatókat. Jellemző a hatalmas érdeklődésre, hogy az idei szezónban a tavalyi 7.000 ember helyett 10.000-en váltottak bérletet.

Az elmúlt nyáron a Karmelen szabadtéri hangversenyeket rendeztek, 3000 hallgató részvételével. Ugyancsak itt tartották szukkotkot az ünnepi játékokat amatőr színészekkel, melynek tárgya az ünneppel kapcsolatos pusztai vándorlás története volt. Eppen ilyen magas fokon áll a színházi élet is. Palesztinának két nagy társulata van, a Habima és Ohel, mely Palesztina városaiban felváltva játszik. Tel-Avivban most épül egy hatalmas modern színházépület a Habima céljaira, s amíg az elkészül a társulat külföldön fog turnézni. Első utjuk Franciaország, ahova a kiállítás igazgatósága hívta meg őket három heti állandó játékra. Innen Hollandiába, Angliába, Skandiáviába, Dániába s Svájcba mennek hosszú időre. Nagy meglepetéssel olvassuk, hogy a nemzeti szocialisták kulturális felügyelője megengedte a Habimának a németországi szereplést is, azonban erre nézve még nem határoztak, hogy elfogadják-e a német zsidók meghívását.

Hat hónapig maradtak külföldön, mely idő alatt olyan összeget remélnek összegyűjthetni, hogy ezzel be tudják fejezni a színházépítést. Egyébként erre a célra Tel-Aviv városa egy 30.000 fontos garanciát vállalt és a Habimah barátok egyesülete hatalmas erőfeszítéssel igyekeznek az építés anyagi bázisát előteremtleni.

Az irodalom is virágzásnak indult. A kitűnő eredeti héber irodalmi munkákon kívül héber fordításban olvashatjuk Madách Ember tragédiáját, Dickens, Jules Verne és Defoe regényein kívül a legnagyobb modern irodalmi műveket, Thomas Mann, Werfel, stb. regényeit... azaz olvashatnánk, ha tudnánk héberül. De ha mi már nem tudjuk élvezni a nyelv szépségeit, legalább a jövő reményességét, gyermekeinket részesítsük ebben.

Weissberger Magda

reggel és este
KALODONT
FOGKÓ ELLEN

HIREK

A hirrovatot stilszerűbben és a helyzetnek megfelelően harctéri jelentésnek kellene címezni, mert mi más a zsidóság élete vagy egy évtizede, mint állandó, életre-halálra menő harc az egész világon. Harc az anyagi életlehetőségekért, harc az emberi méltóságért, harc az aktív ellenfelek kegyetlen harcmodorával szemben és harc a jóindulatúak közönyével szemben. És ebben a nagy önvédelmi háboruban oly kevés a mi fegyverünk és oly kevés a fegyvertársunk! Egy-egy felelős ajakról elhangzó szimpátiavilágokozat hol Amerikában, hol Angliában, hol nálunk Romániában is, nem egyéb, mint egy lélegzetvétele a lankadó önbizalomnak. De a nagy harcot mindig csak egészen magunknak, magunkra hagyatva kell megvívunk egy szál karddal, az igazság fegyverével. Igaz, hogy ez a fegyver nem rozsdásodik, nem török, nem kopik, ez a fegyver túl kell élje mind a többi, ez a mi fegyverünk diadalmaskodni fog.

Szójni kell elsősorban a palesztinai arab terrorhullámról, mely a Peel-jelentés közvételét után indult el, s azóta folyton fokozódó hevességgel tombol. A harc most már nem is annyira a zsidók, mint inkább az angolok ellen folyik, s az angol kormány intézkedései ennek megfelelően sokkal élesebbek lettek. Arab vezetőségi-egységek letartóztatása és deportálása, kompromittált arabok házainak felrobbantása és deportálása, zendülőknek tömeges bebörtönzése mind olyan intézkedések, melyeket Anglia addig, míg csak zsidók vére folyt, nem tartott szükségesnek. De Angliának a mostani erélyében is annyi az egészen misztikus erélytelenség, hogy csak kalandos feltevésekre szorítkozhatik a világ a politika megértésében. Bizonyos, hogy Angliának módjában állana olyan erélyes büntető expedíció indítása, mely az egész palesztinai arabkérdést 2 hét alatt véglegesen és hosszú évtizedekre feltámaszthatatlanul elintézné.

De mint az összes európai zavaros kérdésekben, itt is valami titokzatos öntudat tanúsít. Hogy igazuk van-e azoknak, akik mindezen feltűnő jelenségekben Anglia libabőrös bizonytalanságát és gyengeségét látják, persze nem lehet tudni. De ennek a lehetősége számunkra mindenesetre egy konzekvenciát rejt magában, azt, hogy sorsunkat és jövőnket nem szabad egészen Anglia tenyerébe tennünk, ez a tenyér nem isten tenyere, ez az ököl nem a megdönthetetlen erő ökle. Ime az ereci angol biztonsági szervek egészen csodálatos figyelmenlenséggel nem veszik észre, hogy a mufti kísétál az Omar mecsetből, autójával a tengerhez hajt, beszáll motor-

csónakjába, s most már Szíriában bogozza össze a felkelés szárait olyan kemény bogokra, melyeknek felbontása ugyancsak munkát fog adni Angliának. Hogy Olaszország mindig nyitabban az arabok mellé áll, ez sem festi nagyon rózsásra kilátásainkat. Szerencsére elég tapasztalatunk van már azon a téren, hogy valami konkrét, engedményért egy másik területen, egy hatalom bámulatos ügyességgel és ruganyossággal, (van, aki azt mondaná szemérmertlenséggel) fordít egy merész politikai elvein, s így nem kell véglegesen elfogadnunk Olaszország mostani arabbarát politikáját sem.

Lengyelországban a ghettópádok behozatala az egész zsidóságot egy valóban ritka és vigasztalóan egyöntetű, egyszerű és egyértelmű táborba szorította. Az ezer zsidó egyetemi hallgató 48 óras töges éhségstrájkja magával ragadta az egész három milliós zsidó társadalmat, mely egész Lengyelországban félnapos tűntető sztrájkokkal állott a diákok mellé. Mennyire megnyugtató, hogy ilyen nagy zsidó tömeg egy anyagi kérdésektől teljesen mentes tiszta erkölcsi kérdésben, tisztán a megsértett emberi méltóság védelmében ilyen impozánsan, egyetemes állásfoglalásra képes. Mennyire meglepő, hogy éppen Lengyelországban történik meg, hogy az egész tündető harcnak a jelszava ez volt: „Nem megyünk vissza a ghettóba!”

Dohány Ilonka

— Vezetőségváltás az udvarhelyi Wizo-csoportban. Az udvarhelyi Wizo-csoport november 11-én tartotta meg szokásos évi közgyűlését, amelyen a csoport eddigi elnöke, Szöllösi Dezsőné bejelentette lemondását. Ugyanakkor lemondott az egyesület eddigi titkárnője, Feuerstein Irén is. Szöllösi Dezsőné két éven keresztül vezette nagy lelkesedéssel, őszintén és önfeláldozó munkával a csoport ügyeit és példát mutatott arra, hogyan kell teljes odaadással dolgozni egy eszméért. Lemondása nagy veszteséget jelent a csoport számára. Feuerstein Irén a Wizo megalakulása óta titkárnője volt a csoportnak és nagy hozzájárulással vezette a csoportját tartozó ügyeket. Hiszünk, hogy a lemondott vezetés ezután is aktív részt fog vállalni a csoport rendszeres munkásságában. A tisztújítás során a Wizo tagjai a következő új vezetőséget választották meg a csoport élére: Elnök: Löbl Mendel. Társelnök: Sámson Lajosné. Titkár: Jakabovitsné. Jegyző: Lichtensteinné. Pénztárnok: Deutsch Kálmánné. Ellenőr: Iszakovits Bernátné. Reméljük, hogy az új vezetőség nagy lendülettel és ügyeszeretettel lát a munkához, amelyhez a Wizo központ legjobb kívánságait támogatjuk.

Tanítványává fogadott Enescu egy bethleni zsidófiút

Brender Heine 17 éves hegedűművész bemutatkozása a nagy román mester előtt. Enescu Jehudi Menuhim után új zsidó tehetséget fedez fel

Önmaga helyett Cohen nevű első impresszárióját ünnepelteti Enescu

Cluj, november 19. (Az Uj Kelet tud.) Enescu, a nagy román hegedűművész és zeneszerző ebben az évben ülte meg művészi életének nagy fordulóját. Negyven évvel ezelőtt indult el felfelé ívelő pályáján, amelynek minden kilométerjelzője egyszersmind komoly állomása az egész kulturvilág zenei életének. De Enescu nemcsak nagy művész, aki a pódiumról és a zenekari pulpitusról hirdeti benső világának nagy álmait, hanem egyszersmind nagy ember is, akinek lényge, ifjúkorától magába szívta a humanumot. Köztudomású dolog, hogy életművének egyik legszebb eredményeként könyveli el a zsidó Jehudi Menuhim művészi felnevelését.

Enescu ünnepléséből Románia közvéleménye is kiakarta venni a maga részét. De Enescu kitért az ünneplés elől. Nyílt levelet intézett a román sajtóhoz, amelyben hálásan megköszöni hazájának elismerését, de egyszersmind a nagy embereket jellemző szerénységgel elhárította személye felől a nyilvános ünneplést.

Cohent akarja ünnepeltetni Enescu mester

Ebben a nyílt-levelemben megható tanujelét szolgáltatta a nagy emberi gondolkodásának. Nyílt vallomást tesz arról, hogy kinek köszönhetette a megindulás nehéz és akadályokkal telített pályáját, amelyben azt a jóakaró kezét, lelkes és pártfogó támogatást, amelye lehetővé tette művészi beérkezését. A baráti szeretet hálaérzése nyilvánul meg azokból a sorokból, amelyek Cohentől, első impresszáriójáról és neki nyújtja az ünneplő babérrját.

Legutóbbi kolozsvári tartózkodása alkalmával is nemes tanujelét adta a nagy mester annak, hogy nincs előtte különbség ember és ember között és ő csak egy megkülönböztetést ismer: a lelki értékek különbségét. Egy fiatal zsidó hegedűművész fordult Enescuhoz, hogy hallgassa meg és ha méltónak tartja tehetségét, avassa őt tanítványai közé.

Brender Heine bemutatkozik Enescunak

Brender Heine a bethleni Brender Max gyáros 17 éves fia elvégezte a bécsi zeneakadémiát. Kitüntetéssel minősített diplomával és művésztitullussal érkezett vissza külföldi tanulmánya után szülő pátriájába, Bethlenbe. Mögötte volt egy bécsi nagyszerű hangverseny friss emléke, de a fiatal művész érezte, hogy tehetségének és zenei kulturájának irányításra van szüksége.

Tudta, hogy Enescu mester nemcsak nagy előadó művész, hanem a világ egyik legnagyobb tanítómestere is, akinek irányítása alatt ivelt fel magasra a művészet égboltján a jelenkor legnagyobb hegedű interpretátora: Jehudi Menuhim. Tudta, hogy tervei elé nehézségek tornyosulnak. Köztudomású, hogy Enescu mester ilyen vonatkozásban szinte megközelíthetetlen. De Brender Heine nagyon akart és sikerült Enescunak bemutatkoznia.

Az Opera igazgatói szobájában fogadta a mester, a találkozás rendkívüliségétől mégis izgatott fiút. Brender Heine így mondja el az életének fordulópontját jelentő eseményt.

Amikor beléptem édesapámmal a szobába és szembetaláltam magam Enescu mesterrel, feszültségem teljesen felengedett. Ahogy rám tekintett, valami csodálatosan megnyugtató melegség sugárzott reám, felém tartott és én meghajtottam fejemet. Vállamra tette kezét és így szólt: — Hát nálam szeretnél tanulni? — Igen, mester.

Enescu pillanatig maga elé nézett, majd ismét felemelte tekintetét és halkán folytatta.

Nagyon kevés tanítványt vállalok. Csak olyan tehetségeket, akikben nekem örömmel telik, akikben megérzem az igazi művész egyéniségét.

Szorongva hallgattam, kezdetnek nem volt biztató. A mester folytatta:

— De azért ne csüggedj, ha esetleg nem is lehetsz az én tanítványom, nem szabad kedvedet elveszítened, hiszen a cél egy, de az utak több félek lehetnek.

A mester úgy látszik belém látott, mert mosolyogni kezdett és így szólt:

— Hát fiam, vedd elő a hegedűdet és játszunk valamit. Így mondotta „játsszunk”. Milyen darabokat hoztál magaddal?

— Wieniawsky hegedű koncertjét és egy Bach-szonátát. At akartam adni a két darab kottáját, de a mester egy mozdulattal elhárította. Leült a zongorához és már be is intett, hogy kezdjem el. Az első tétel után várakozón megálltam, de Enescu tovább folytatta. Lejátszottuk az egészet.

— No most a Bach-szonátát — mondotta.

Játék közben felderült az arca s oda szólt hozzám.

— Hozzám fogsz jönni tovább tanulni.

Mikor befejeztük, felállt, megölelt és maga mellé ültetett a diványon. Beszélni kezdett nagynevű tanítványáról, Jehudi Menuhimről. Elmondotta, hogy 1924-ben, mikor Berlinben járt az akkor még gyermek Jehudi Menuhimről a németek úgy számoltak be neki, mint a világ egyik legnagyobb csodájáról. Ez természetesen még 1924-ben volt. Majd sajátmagáról beszélt, ifjúságáról és küzdéseiről. Soha nem felejttem el ezeket a szavakat:

A művészet és a humánus — „Szenvedni unnyi, fiam, mint győzelmet aratni.”

— Sokat kell tanulnod, de a tudás nem nem elég. A csucs nagyon magas és sok verejtékbe kerül, amíg az igazi művész eljut odáig. A tudáson kívül alázatos hit és szorgalom kell ahhoz, hogy a célhoz eljünk. De nemcsak zenével kell foglalkoznod, hanem mindennel, ami az emberiség küzdelmének történetéhez tartozik. Emberséget, humánusit csakis így fogsz beleplántálni önmagába s önmagadon keresztül művészeted kifejezésébe.

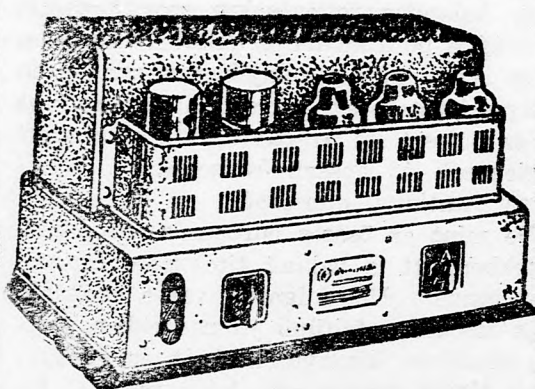
Csend követte a mester szavait, melyet csak ő tört meg pár pillanat után.

— Mert hit és humánus nélkül nincs művészet.

A mester ezután felállt, leült az íróasztalhoz s ajánlósorokat írt tanítványainak előkészítő professzorinjához, aki már januárban átveszi a mester módszere szerint való előkészítésem. A mester ugyanis csak áprilisban tér vissza amerikai útjáról, ahol Jehudi Menuhimmel együtt tartja meg hangverseny-körútját.

FIVRE RÁDIO LAMPÁK

Hangerősítő készülékek — hangszórók

„GELOSÓ”

12, 25, 35 Watt

„OSIAS ZINCHEK”

Bucuresti, Str. NEGRU VODA 14.

Érdeklődőknek ingyen katalógus.

FIVRE RÁDIO LAMPÁK

A gyermekek különösen kedvelik a KOLYNOST

Az antiszeptikus fogkrém, amit fogorvosok ajánlanak

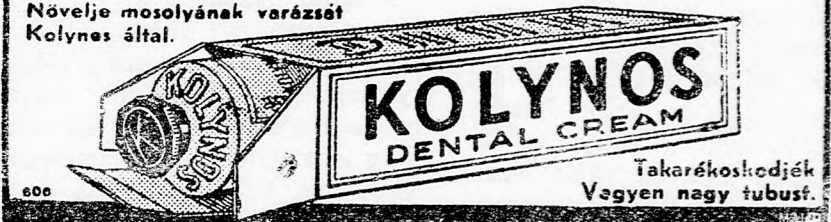

Főleg, hogy a gyermekek rábeszélje, hogy fogait Kolynos-szal tisztítsák — örömmel hajlandók erre. Nagyon ezretik az úde, kellemes ízét.

Maguk a fogorvosok is különösen a gyermekek számára ajánlják a Kolynos használatát antiszeptikus tulajdonságainál fogva jól tudják, hogy Kolynos tisztán tartja a fogakat és megóvják a veszélyes csírák behatásától, melyek a fogak elszíntelenését és bomlását előidézik.

Gyermekek reggel és este használjanak Kolynost. Nagyon gazdaságos, mert félannya van szükségére egy közönséges fogkrémhez arányítva — egy centiméternyire, amit a száraz kefére kenünk.

Növelje mosolyának varázsát Kolynos által.

Takarékoskodjék! Vagyon nagy tubus!

Harmincnégy kivégzés Ausztriában négy év alatt 15 politikai elítéltet végeztek ki

Bécs, november 20. Az 1918. évben a demokratikus Ausztria megszüntette a büntést nem csökkentő halálbüntetést. A diktatúrát előkészítő államcsiny 1933-ban újra installálta a hóhért, bevezette a halálbüntetést.

A világrengőnek hirdetett reform hatásáról tartott legutóbb előadást a bécsi tartományi törvényszék elnöke, dr Charwath törvényszéki tanácsos, 1873—1918 között, tehát 45 esztendő alatt, 14 embert végeztek ki Ausztriában törvényszéki ítélettel. 1933 november 1-től 1937 május 1-ig Ausztria területén 34 volt a kivégzések száma, csupán Bécsben 21 halálraítéletet

végeztek ki, az 1934—1935. évben 97 halál ítéletet hoztak Ausztria bíróságai.

A nagy halálarátás ellenére — állapítja meg Charwath tanácsos — a gyilkosságok és emberölések száma nem csökkent, sőt emelkedett. A halál ítéletek, a halálbüntetés és kivégzés tehát nem riasztotta el a gyilkos urakat az emberöléstől és gyilkosságoktól, a halállal való fenyegetés nem csökkenti a rossz hajlamból, műveletlenségéből és szociális okokból eredő bűnözések számát.

Ellenben sikerült 15 politikai ellenfelet akasztófára juttatni.

LONDON DEZ.Ő elsőrendű uriszabósága készíti az eredeti angol és francia modell szerinti legegységesebb ruhákat úgy saját, mint hozott anyagból. CLUJ, Sf.ada Regina Maria 44. **Weisz Kalman és Jenő** szabócég 15 éven át volt munkavezetője.

A Ripensia utlevél nélküli sportvonata Budapestre

Csak egyetlen okmány: fényképes személyazonossági igazolvány szükséges az utazáshoz. Indulás dec. 5., — vissza dec. 10.

Abból az alkalomból, hogy a Ripensia temesvári futbalcsapat Budapestén az Ujpest csapatával december 8-án nemzetközi futballmérkőzést játszik, a sportkedvelők számára lehetővé tették az illetékes hatóságok, hogy erre a mérkőzésre nagyon kedvező lehetőségek mellett tudjanak eljutni.

Sportvonat indul december 5-én és visszafelé december 10-én. A sportvonaton való utazáshoz semmi más okmány nem szükséges, mint fényképes személyazonossági igazolvány. Részvételi díj Cluj-Budapest és vissza Cluj, különvonaton, számozott ülőhelyeken, kollektív utlevéllel, vízzummal és mecsjeggyel együtt 1490 lej azok számára, akik legkésőbb november 25-ig jelentkeznek. Ezen határidőn túl jelentkezők 200 lej többletköltséget fizetnek a későbbi jelentkezésekkel járó adminisztrációs költségek fejében. Mindenki a saját érdekében cselekszik tehát, ha minél előbb jelentkezik, annál is inkább, mert a helyszámok is a jelentkezések sorrendjében lesznek kiadva. Legvgsó jelentkezési határidő november 30-án déli 12 óra.

Ez az utazás is, mint a legutóbbi utazások, a legtökéletesebb rendben fog megtörténni és az utasok kényelmével minden te-

kintetben számol a rendezőség. Az utazáshoz szóló miniszteri engedély a Ripensia vezetésének birtokában van.

Jelentkezés az Uj Kelet kiadóhivatalában Cluj, Str. Baron L. Pop 10. Írásbeli érdeklődésre postabélyeg beküldése ellenében azonnal válaszolunk.

Dr. RICHTER ERNST
fogyasztó teája

megóvjá jó alakját, megakadályozza az elhajlásodást, az alakot csinosná, a testet rugékonnyá teszi és a vért felrissziti. Csomagonként 95 lej Extra erős 120 „

Gyógyszertárakban és drogeriákban kapható Dr Ernst Richter fogyasztó teája.

Biztos

Ha kihúzzák a sors a másikkra milliomos le... dasághoz azonban csak... sen alkalmazott takar... nem véletlen révén.

Takarékoskodni ne... csak olcsón vásárolj... helyesen mondják: „... gazdag, ahhoz, hogy... roljak!” Sehol sem tal... lemes mondás, mint... lánál. Egy izzólámpa... enyészően csekély rész... normális égéstartam... közönségek, mely kb. 9... világítási összköltsége... Ha silány lámpát... fejt meg is takarítun...

Kina

Shunking

Nankingi jelentés sz... városos eszések ellen... nyomulásukat Nanki... ma Szuceuig jutottak... ujjabb ellenállási vonal... esztől 30 kilométerre... egyre nagyobb nehézsé... dasági élet majdnem t...

Nankingból jelentik... ban, ha a japánoknak... niok Nankingot, a vár... ritikai értékei nem jut... tókába, mert minden e... trottak a kinaiak.

trattárának Ciukingbe... osaknem befejeződött. A... talanul folyt le, mert... megakadályozta a japa... bombázásban. A japán... lentében semmilyen z... 5. A közvélemény an... nehódolásnak, hogy fe... nyegyet abban az esett...

A német és...

Berlin, november 20. I... gnapi megbeszélése... rtróttak. Ezután Hitle... endégül Halifax, aki de... tazott vissza Münchenbe... ág mindenütt melegen... fax Neurathal és Schmi... e linbe, ahova szombat... g.

A Havas jelentése sze... rólják azt a hírt, hogy... apott volna ar-a, hogy... yminisztert meghívja L... angol-német kérdések m... ak lehetősége azonban... abb német-angol diplo... k kezdődnek.

Halifax londoni látogat... angol sajtó hosszu cí... rál Halifax berctesgade... több lap kiemeli a köz... ly szerint az Angliát... ekleő kérdések közül t... gyává tettek ez alkalo... tat arra, hogy a me... g tartott. A Daily Tel... ból, hogy német körökb... c az elért eredményeke... pontul szolgálhatnak e... tra. El lehet mondani, h... yik angol politikus ál... gben teendő látogatás... Egyébként Lord Halifax... ge volt. Halifax holnap... zágot. Halifax hír szer... ra hívta meg Neurath...

Budapesti jelentés szem... iroda a következő hí... a ki: „Daányi minisz... gyminiszter ma Berli... atalos látogatást tege... yánál. A két magyar... a viszonzása a német... gatásainak és ujjabb... -német baráti viszony...

Biztos ut a meggazdagodás felé!

Ha kihúzzák a sorsjegyet, egyik napról a másikra milliomos lehet. Jóléthez és gazdagsághoz azonban csak célszerű és helyesen alkalmazott takarékossgal jutunk és nem véletlen révén.

Takarékoskodni nem azt jelenti, hogy csak olcsón vásároljunk. Az angolok igen helyesen mondják: „nem vagyok elég gazdag ahhoz, hogy olcsó dolgokat vásároljak!” Sehol sem talál annyira ez a szellemes mondás, mint az izzólámpa vásárlásánál. Egy izzólámpa beszerzési ára elenyészően csekély részét (kb. 7 százalék) a normális égéstartam alatt okozott áramköltségnek, mely kb. 93 százalékára rug a világítási összköltségeknek.

Ha silány lámpát veszünk, úgy 5—10 lejt meg is takarítunk, azonban használat

alatt egy silány lámpa 80—100 lejjel több áramot fogyaszt, tehát ezen „olcsó” lámpákat — mint értéktelen készítményeket — már eleve el kell utasítanunk.

Jó minőségű TUNGSRAM lámpa nagy-szerű takarékpersely, mely filléreinket lassan és biztosan gyűjti és költségvetésünket egyensúlyba hozza.

A TUNGSRAM D-duplaspirál lámpa áramköltségeinket 20—25 százalékkal csökkenti.

Ezért otthonunkban, irodánkban, üzletünkben csak a jó minőségű TUNGSRAM D lámpát használjuk, mely duplaspirálizált nagyteljesítményű izzólámpáknak egyike a leghatásosabb és leggazdaságosabb fényforrásoknak.

Kína nem gondol közeli békekötésre

Shunkingba helyezte át székhelyét a kínai kormány

Nankingi jelentés szerint a japánok, a város eszések ellenére folytatják előmozdításukat Nanking felé. A japánok a Szuceuig jutottak el, a kínaiak pedig a nagyobb ellenállási vonalat építettek ki Szuceutól 30 kilométerre. Sanghai ellátása egyre nagyobb nehézségbe ütközik. A gazdasági élet majdnem teljesen szünetel.

Nankingból jelentik, hogy abban az esetben, ha a japánoknak sikerül is elfoglalniuk Nankingot, a város gazdasági és politikai értékei nem jutnak a japánok birtokába, mert minden elmozdítható elszállították a kínaiak. A minisztériumok áttartárának Ciukingbe való szállítása már csaknem befejeződött. Az elszállítás zavaralanul folyt le, mert az állandó esőzés megakadályozta a japán repülőgépek a bombázásban. A japánok híreszteléseivel szemben semmilyen zavar nem észlelhető. A közvélemény annyira ellene van a behódolásnak, hogy felkelés veszélye fenyeget abban az esetben, ha a kormány

megalázó békefeltételeket fogadna el.

Egyébként kínai körökben megerősítik Szuceu elesét. Hivatalosan jelentik, hogy a kínai kormány székhelyét Nankingból áttette Shunkingba.

Egyébként a kínai kormány nyilatkozatot tett közlé, amely szerint nem gondolt arra, hogy a jelen körülmények között békét kössön Japánnal. Kína nem akarja, hogy megalázó feltételeket kényszerítsenek rá, amiket Japán javasolna. Ez nem lenne összeegyeztethető a kínai nemzeti önértékeléssel, sem a nemzetközi béke fenntartásával és az egyenlőséggel.

Egyidejű tokiói jelentés szerint ma dekretum jelent meg, amely császári főhadiszállás létesítését határozta el. Ez azért vált szükségessé, mert valószínű, hogy a háború még hosszú időre nyúlik ki.

Kína feladta Nanking védelmét

Shanghai, november 20. A kínai kormány feladta azt a tervét, hogy erejének végső megfeszítésével védje Nankingot.

A német sajtó elégedett Halifax és Hitler megbeszéléseivel

Halifax ma hagyja el Németországot

Berlin, november 20. Hitler és Halifax napi megbeszélései délután félkettőig tartottak. Ezután Hitler villásreggelin látta meg először Halifaxot, aki délután három órakor szót visszavon Munchenbe. Halifaxot a lakosság mindenütt melegen ünnepelte. Este Halifax Neurathal és Schmidttel visszautazott Berlinbe, ahova szombat délelőtt érkezett meg.

A Havas jelentése szerint brit körökben jól fogadják azt a hírt, hogy Halifax megbízást kapott volna arra, hogy Neurath német külügyminisztert meghívja Londonba az időszerű angol-német kérdések megtárgyalására. Anélkül, hogy a lehetőség azonban nincs kizárva, hogy a német-angol diplomáciai megbeszélések kezdődnek.

Halifax londoni látogatásával kapcsolatban az angol sajtó hosszú cikkekben számol be a Halifax berchtesgadeni látogatásáról. A több lap kiemeli a közlemény azon részét, amely szerint az Angliát és Németországot érintő kérdések közül többet tanulmányozás tárgyává tettek ez alkalommal. A Times rámutat arra, hogy a megbeszélés hosszabb időt tartott. A Daily Telegraph jelenti Berlinből, hogy német körökben kielégítőnek tartják az elért eredményeket, amelyek kiindulópontul szolgálhatnak a további tárgyalásra. El lehet mondani, hogy megnyit az utat az angol politikus által hivatalos minőségben teendő látogatás számára.

Egyébként Lord Halifax ma Göring vendége volt. Halifax holnap hagyja el Németországot. Halifax hír szerint londoni látogatására hívta meg Neurath báró külügyminisztert.

Budapesti jelentés szerint a magyar táviróda a következő hivatalos közleményt adta ki: „Da'ányi miniszterelnök és Kánya külügyminiszter ma Berlinbe utaznak, hogy a német látogatást tegyenek a német kormány. A két magyar államférfi látogatásának a német államférfiak utóbbi látogatásainak és újabb bizonyítéka a ma-német baráti viszonyoknak.”

Neurath Londonba készül

Berlin, november 20. Hivatalos körökben megerősítik azt a hírt, hogy Halifax lord meghívására Neurath báró Londonba készül.

Berlin, november 20. Halifax lord Neurath kíséretében megérkezett Berlinbe. A londoni lapok arról számolnak be, hogy a berchtesgadeni tárgyalásokon Hitler kancellár vitte a szót, aki kijelentette többek között, hogy Németország európai nagyhatalom és ennek ellenére nincs helye a nap alatt, mert nincs megfelelő piaca és nyersanyaga. Hangsúlyozta továbbá Hitler, hogy Németország barátságos viszonyt akar kiépíteni Angliával, ezzel szemben soha nem fog megbékülni a bolsevizmussal.

A nátha nem ártalmatlan

„Olyan náthám van, hogy nem látok!”

„Dörzsölje be fejét Carmolal* és kösse be egy kendővel. Holnapig nem lesz semmi baja.”

* Carmolal a legjobb bedörzsölőszer megfázás, gripa, reumatikus fájdalmak és láz ellen. Árja üvegenként 22— lej. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

Az „ARAGAZ”

vasalásra is használható!

Olcsó, tiszta és gyors. Megszabadul a faszéntől és minden moscsoktól, ami vele jár, nem veszít időt a vasaló melegítésével, elkerüli — a faszén mérges gázai által okozott fejfájást.

Az Aragazzal megszokás nélkül végtelenül tartós is.

Leírás:

FISCHER I.A.

Cluj, Calea Regele Ferdinand 6.
Telefon 22-33.

NEM HIÁNYOZHAT EGY HÁZTARTÁSBÓL SEM

ARAGAZ

Chautemps a népirotoni kormány teljes egységét hangoztatta a kamarában

Oriási szótöbbséggel szavaztak bizalmat a francia kormányra. Delbos beszédének kedvező hatása Angliában

Párizs, november 20. A kamarában tegnap Delbos után Flandin beszélt és hibáztatta Delbos politikáját főleg abból a szempontból, hogy Franciaország könnyen elszigetelődhetik, a francia-angol együttműködés változatlan fenntartása mellett foglalt állást. Reinaut után

Chautemps miniszterelnök beszélt, hangsúlyozva, hogy a kormány minden tekintetben egységes. Leon Blummal és a munkáspártokkal együtt a társadalmi reformok mérsékelt megvalósítására törekszik. Elutasította azt a vádat, hogy egyes kormánytagok, vagy kormánytámogató elemek harci politikát folytatnának.

A kormány egysége Franciaország érdekeinek megvédésében egy bel-, mint külpolitikai tekintetben. Végül hangsúlyozta, hogy Franciaország hűségese maradt a Népszövetséghez, a békepolitikához, szövetségeseihez és baráti vendéglátást biztosít mindazoknak a politikai menekülteknek, akik ezzel a vendégjoggal nem élnek vissza. A kamara ezután 309 szavattal 160 ellenében bizalmat szavazott a kormánynak.

Delbos beszédét a kamara nagy tetszéssel fogadta és általában kedvező hatást váltott ki Angliában és a semleges államokban is. Az olasz és német estí lapok azonban nagyon hűvösen fogadták.

Béranger éles támadása Németország ellen

Párizs, november 20. A francia felsőház elnöke, Béranger, egy felolvasás keretében élesen támadta Németországot és statisztikai adatokat közölt az egyes fegyvernemek fejlesztéséről, francia-ellenes támadó jellegűnek minősítve azokat. Felolvasásában kitért a német-japán-olasz háromszög hátmögötti

lehet vasalni, a vasaló hőfoka állandó és egyenletes, így a ruha nem marad nedves és nem perszelődik meg. Az „Aragaz” vasaló olcsó és erős kivitelű, így

végtelenül tartós is.

céljaira és hangsúlyozta, hogy ez elsősorban Franciaország, mint gyarmatbirodalom ellen irányul. A német sajtó igen nagy megütközéssel fogadta ezt a támadást. A Völkischer Beobachter megjegyzi, hogy nem lehet csodálkozni azon, hogy a lelki béke soha helyre nem állhat, ha olyan állású politikusok is, mint Béranger, a rosszindulatú gyanúsítások szolgálatába lépnek.

Gyomor- és béllelluvódás

eseteiben, epe-, máj- és vese zavarai, görcsös székrekedés, savtúltengés, gyomorégés, hányinger, ideges állapotoknál az orvosok a legmelegebben ajánlják a világhírű amerikai „Gastro D.”-t.

„Gastro D.” kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 135 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszerárakban, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Az Erdélyi Zsidó Arvagondozó közleménye. F. hó 21-én, vasárnap délután 5 órakor Str. Paris 38 szám alatti helyiségben az Átrétegező Intézet rendezésében tartja Bihari Árpád előadását: A játék szerepe a gyermekek nevelésében címmel. Az előadás főbb pontjai: 1. A nevelés célja. 2. A játék mint ösztön. 3. A játék mint nevelési eszköz. 4. Milyen szerepe volt a játéknak a nevelésben a múltban? 5. Mi a játék rendeltetése a modern nevelésben? 6. A játék szerepe a karakter kialakulásában. 7. A játék természete a hat éves korig és ettől a kortól a pubertásig. Az érdeklődőket szívesen látjuk. Belépődíj nincs.

FELLEBBVITELI FÓRUM

IRJA SALAMON LÁSZLÓ

Lila, vagy rózsaszín?

A politikai divatok, melyek napjainkban járványszerűen lépnek fel a Föld legkülönbözőbb tájain, szükségszerűleg a ruházatkodásban, pipetében és szépségápolásban is a saját ábázatukhoz és lenyegükhöz alakuló divatokat teremtenek.

A politikai divatok szociológiájához ennél fogva szorosabban kapcsolódik a magatartás, a viselkedés, a viseletek divatjának szociológiája, mely utóbbi mindenesetre van olyan érdekes és a tudományos vizsgálódás számára annyi új felfedezést ígér, mint a népesedés, a táplálkozás, vagy a házasság szociológiája.

A közmondás szerint a ruha teszi az embert, de amint az ember nem független az időtől, akként az ember ruhája és egyéb öltözködési vívmánya sem független a kortól és a kor szellemétől, mely a különböző divatokat kialakítja.

Egy-egy nép, egy-egy osztály, egy-egy korszak testi burkolatából az ésszerű vizsgálódó nemcsak az illető nép, az illető osztály, az illető korszak izlésére tud következtetni, hanem azok gondolkodására, sőt lelki és társadalmi alkatára vonatkozólag is helytálló következtetéseket vonhat le.

A francia forradalom előtti feudális társadalom nemesi előjogai a korszak ruháiban, hajviseletében éppúgy benne tükröződnek, mint a francia forradalom utáni korszak női és férfi divatjában a kialakuló polgári társadalom prűdé-sége, pénzszeszó puritánizmusa. Magának a francia forradalomnak is egyik hatalmas és kellően nem értékelte vívmánya éppen az öltözködés, a divat átalakulása volt, mely a cíomás féltöltet helyébe a szinte egyenruhaszerű zakót, a pantallót, a sima rizurát és a cuggos cipőt honosította meg és tette, legalább is a városi ember számára, kötelező viseletté.

Az „egyenlőség” eszméje legelőször a polgári öltözet általánosulásában nyilatkozott meg, legalább is látszatban. A tisztas öltözetben való megjelenés immár nem a nemesi származás előjoga többé, hanem pénz kérdése csupán. Ami a gyakorlatban azt jelenti, hogy a munkásnak és a parasztnak is jogában áll éppoly elegánsan öltözködni, mint a walesi hercegnek, ha véletlenül szerencséje van a lóversenyen, vagy az állami színpadon.

Ugyanez áll a női divatokra is. A krinolin és az empire női divatja a XIX. századvég kapitalista fénykorában, a nyugati demokráciák megállapodásának korában és főleg a világháború utáni nagy szociális megrendülések idején, végleg elintéztettek és anakronizáltaknak látszott.

A rövid szoknya, a bubarizura és az 1920-as évek egész magatartási divatja a háború utáni első évtized forogó átalakulási vágyának, formadalmi szellemének lecsapódása volt; a nők szellemi, anyagi és szexuális „felszabadulásának” külső megnyilatkozása, mely eme évtized irodalmi témáiban is eget kért magának s szinte ugy látszott, hogy az egész földet megfogja hódítani.

Nem véletlen tehát az sem, hogy napjaink reakciós szellemi, melyek gránátok, gépfegyverek és nagyszámú diktatórok üvöltéseinek hangjait hordozzák szármakon, az elmúlt évtized leegyszerűsített, merész, előítéletekkel hadakozó női divatjával szemben ismét uszályos szoknyák fodrait borzolják és ábrándos bombélyegűek által fodorintott fűrtöket lengetnek a báltermek és színházi előcsarnokok léghuzatos levegőjében.

A biborvörösré festett körmök, a ragasztott szempillák, az édeskés ruhaszabások, a sejtelenes túllökés és a jótékonyan takart bokák divatjának mai újjászülésében lehetetlen fel nem fedeznünk ama gálán idők szellemének újjászülését, melynek zsarnoki és egyben rothadt légkörét a Madame Pompadourok és Madame Dubarryk elragadó mosolyai fűszerezték s amelynek isteni ragyogását csupán a fakéregből készült kenyerén tengődő parasztlakó világi szenvedési ányékölték be.

Ruha teszi az embert, de viszont az ember is teszi a ruhát. Az öltözködés és főleg a női öltözködés mai ellenforradalmi divatjának diadalmasodása a nyíltság, egyszerűség, közvetlenség egy évtizeden át elfogadott divatján — nyilvánvalóan annak a társadalmi visszahatásnak gyanúsán illatozó virága, mely az emberiség haladását a multhoz való visszaférésben, a civilizáció és kultúra védelmét a hazugság és képmutatás által enyhített alacsonyrendű ösztönök istentésében látja.

Minél sötétebb egy korszak szellemében, annál inkább igyekszik színek pompájában, a kezdetleges népek talmi csillogásában megjelenni a társadalmi, helyesebben társasági arénákban. Egy ilyen korszak szellemi hőlyvei számára valóban nem mérhet fel sűrűsebb és izgalmasabb problé-

ma annál, hogy vajjon hajzatukat lilára, vagy rózsaszínre fessék-e be?

Mert hogy ez a kérdés napjaink divathölgyei számára a korszakalkotó jelentőségű fejlődést okoz, azt a budapesti nőifodrász ipartestület nagyszabású őszi divatbemutatójáról szóló tudósítás igazolja, mely szerint „a kialakult őszi divathajszin: az aranyáryalatu bronz és éniékszőke”. A divathölgyek ezenkívül egyes alkalmakkor könnyen lemosható rózsza, vagy lila színekre festik hajukat.

Ugy érzem, nem életem hiába, hogy az őszi divat hajszíneinek eme lilába és rózsaszínbe futó korszakát megélhettem. E színes fázurafantáziához képest Kleopatra szőke, Tizian asszonyai hajának vöröse, a Napkirály udvarában tenyészett udvarhölgyek parókáinak színe — szegényes emlék csupán, mely esetben jámborságával egyenesen megdöbbenne, ha nem tudnám, hogy a kicsapongás ömöt igyekeztek leplezni általa.

A kérdés tehát ez: lila, vagy rózsaszín? Kiematizsok, vagy inkább illatozó rózsák színpompáját fessék-e napjaink divathölgyei a kor eszének rövidüléssel egyenes arányban hosszabbodó hajkoronáikra?

Nehéz lenne tanácsot adni, különösen a női

HAJHULLÁS ELLEN AZ ORVOSOK CSAK BIRKENWASSER-T RENDELNEK

Sámszonoknak, akiknek ereje kizárólag a hajukba van elvejtve, oly annyira, hogy pár centiméterrel a haj alatt ez az erő már teljesen hatástalan.

Ha a kor aktualitásaihoz igyekeznek igazodni, ama aktualitásokhoz, amelyeket ama lila és a rózsaszín nem minden ok nélkül öhajtanak leplezni, akkor a tanácsadás sokkal könnyebben menne.

Akkor a divathölgyeknek teljes jóhiszeműséggel tanácsolhatnánk, hogy lila helyett vörösré, rózsaszín helyett — füstfeketére fessék hajzatukat.

Vörösré, mint a Shanghai és Madrid alatt patakokban ömlő vér színe és füstfeketére, mint ama úszkók színe, melyeket gyűjtő-ánatók „te meltek” hajadni városok és falvak földdel egyenlővé tett heiyein.

A hatás így sem maradna el, sőt talán élénkítőbb vonzást gyakorolna ama hősiességben szenvedő arszlánokra, akik legszébb sportnak a női szívek és az emberi méltóság összetörését tekintik.

S végül: a sárga színt sem kellene elhanyagolni. Főleg a lipótvárosi zsidó divathölgyeknek kellene tekintettel lenniük eme színre, mely őseiknek szegényföltájára s ama német-országai testvéreikre emlékeztetné őket.

akiknek immár nem áll módjukban, hogy a barnaszínű politikai divattal szemben holmi egyéni hajszínkeacéccal tündököljenek.

Nem próbálom tovább esetelni a világ divathölgyei hajszíneinek jelentőségét, mert végül is a kor lelki szintjeiségének megálapításán kellene végeznem.

Csupán arra az összefüggésre öhajtottam ráterelni az olvasó figyelmét, mely a legújabb hajszíndivatja és korunk politikai divatorgiái között kétségtelenül fennáll.

Egy szemérmetlen kottéja hölgyeknek teszi és lelki kiképzésére akatam ámutatni, akik egy kataklizma fenyegetései közepette kecses görög istennők olymospi nyugalmát hazudják magukra s rossz lelkiismeretük, vagy bájos korlátoltságuk iszapja felett lila és rózsaszín lidércek táncán szó-akoznak.

Holott a mélysegekben és magasságokban egészen más színek és divatok uralkodnak. A Nyomor sikátoráiban a legújabb hajszíndivat — az ezüst, a korai megöszülés ezüstje s fenn, azokban a régiókban, ahol a Lélek és a Szellem megszállottjai tanyáznak: kénkövek zöldjéről álmodoznak, mely — mint hajdan Szodomára és Gomorrára — teljes joggal és teljes megérdemeltséggel zuhanó rá a világra s talán éppen azokra, akik ártatlanok a világ bűneinek éginövésében.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egyező 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Hirdetőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Hirdetéslevelet csak úgy továbbítunk, ha porókélyeg mellékelve van.

Takarékosági könyvre is legolcsóbban vásárolhat melléfüzöt, harisnyatartót, kézimunkát, fonalakat, harisnyát, női fehérműt. E. Rosenzweig, Regina Maria 6.

Katonai kötelezettségének eleget tett fiatal zsidó divat-, kézmű- és rövidruha kereskedősegéd, román-magyar-német nyelvtudással, állást keres. Cim a kiadóban.

Kiadó azonnaira 120 négyzetméter nagyságú helyiség külvárosban gyárnak, raktárnak nagyon alkalmas. Cim: Női, Gh. Baritiu 28/b.

Jakaiban levő perzsabundát keresek megvételre. Megkereséseket vagy címeiket a kiadóhivatal továbbítja.

Butorozott szoba különbejárattal kiadó, str. Oct. Goga 1, II. em. 5.

Mé legképes fiatal könyvelő szerény igényekkel feivétetik. Ajánlatokat „Szombatón zava” jellegre a kiadóba.

Általános műveltséggel rendelkező, román és németül is beszélő középkorú ur-asszony társalkodónői állást keres. Dél-utánokra is elmenne. Cim a kiadóban.

Fiatall fogászónő keres társulási céljából fogorvost, esetleg vizsgázott fogászt, kit jólmenő rendelőlőhöz juttatna. Komoly választ teljes címmel „Munkatársak” jellegre Löbl hírlapirodába, Arad, kérek.

Bajama'fen jól étkezni, hálai Izsák vendéglőjében lehet. Regele Ferdinand 15.

Fehérneművarrónővel, ki iparral rendelkezik, társulni. Belvárosban megfelelő helyiséggel rendelkezem. Címeiket „Széleskörti ismerettségű birok” jellegre a kiadóhivatalba kérek.

A beceani orth. zsidó hitközség קשר husellátásra keres vállalkozót megfelelő garancia mellett. Reflektánsok küldjék ajánlatukat alábbi címre: Comunitatea Ev ească Ortodoxă din Becean, jud. Simes.

Képereteket speciális kivitelben olcsón készit: „PAX” Cluj, Cal. Vitoriei 6.

Buick Masters csukott, 7 üléses, használható állapotban eladó, Bucu-esti, Vasile Lascăr 217.

Házasságkövetítő kététi címét leadni a kiadóba. „Honorarium” jellegre.

Önálló mélegképes gyári könyvelőt keresünk román-német nyelvtudással. Ajánlatokat „Gyári könyvelő” jellegre a kiadóba.

Férjhez menne 40-50 év körüli jómégtelenségű feltétlen komoly utáemberhez középkorú intelligens hivatalnoknő. Hozományja 300.000 lei készpénz, berendezett lakás, kelengye és havi 5000 lei fix fizetés. Levelet „Jól fogunk élni” jellegre a kiadó továbbit. Diszkrétció biztosítva.

Jóimendő többéves üzletbe 200-250.000 lejtel társ kerestetik. Jeldge: „Festárs elkötözésé miatt”.

Legújabb típusú rádiók kaphatók zongoracserebe. Cim: Bachneq, Str. Duca 6.

Romániában három éve fennálló konkurencia nélkül az egész országban bevezetett falpi i üzem Timisoarán, családi okok miatt átadó. Átvételhez 300.000 lej szükséges. Postos cim: Studio Viena Timisoara I. Str. Gl Lazar 12.

Tisztviselőt utaztatásra keres cluj-i vállalat. Részletes pályázatokat „Komoly egzisztencia” jellegre a kiadóba.

Kisebb butorozott szoba, esetleg teljes látással, urinó- vagy gyermeknek, utócsaládnál kiadó. Cim a kiadóban.

Husz éves bodai gyakorlattal rendelkező könyvelőnő, peifekt román-magyar gépíró állást keres. Kitünő referenciák. Cim a kiadóban.

FIGYELEMI országzerte elismert, legolcsóbb és legmegbízhatóbb baromi és zsirnagykerekedés. Olvasztott zsír 50, hárj és bór 40, füstölt hus 60 lejten alul. Rendes nyers libahus 16 lej ab raktár. Rendelés esetén előleg kiüldendő. Kérjen ajánlatot. Ort. kóser: קשר. ארט. Friedmann Samu Ofadea, Cogalniceanu 4.

SCHERER

Őszi újdonságai és különlegességei férfiöltöny, felöltő, nőikabát, kosztüm és ruhaszövetek

Plaidek, takarók, szőnyegek

Gyári lerakat: CLUJ, Piata Unirii 22.

Decemberte hal

kereskedők önkéntes gyűjtését a határozdó Anca h. polgármesteri hatóságok és a gazdasági részvétele mellett a kért összeg megbeszéljék a szánt önkéntes adománymak késését. Dr. Anca kereskedők nevében a főtktár képte, hogy a nemet miat halasszák adománnyok beszolgáltatását a mostani kritikus üzleti hatna azzal a sikerrel, amegelőzőleg. Így decem hkeltek újabb étekezési szgyben.

Keramiák

Schlosser, Go

Vöröskereszt a helybeli Vöröskereszt h kezdettel három hónap apolonói kiképzésre. E kéntes ápolónók kiképzése. A kurzusok h hatnak meg, keiden e 6-ig a helybeli Str. o rőrházban, míg a gyakorbőző cluj-i kórházakból a kólyamra jelentkezőknek a képzésükkel a beirat felvilágosítások és beirat Goina-féle gyógyszer

A breslauer polgári mestertiből jelentik: Dr. polgármester tegnap estett. A pályaudvaron D

MEGSZÜNTETTT

AXIMALASAT. Bucu kormány gazdasági b niszter elnökletével te helyen Cancroov, M rocanu és Mosoiu vet gazdasági iparositá szervezéséről volt létre, hogy ez a m nysége az állattenyész teli vágóhidak, a gy itásával és fellendítés bizottság hozzájárul reskedelmi szerződéshe gy megszünteti a tüzij truttal megfelelő szám utaktól a tüzija száll

UJ KELET Legújabb hírek

Vegytszítsa fogait!

Óvja magát a szálon át történő fertőzésektől.

szájvíz

50%-al olcsóbb minden más szájvíznél. A „PERLOTT” csak lila sárga csomagolásban.

Lázás előkészületek folynak a spanyol frontokon a döntő küzdelemre

Minden jel szerint rövidesen megindul a nemzetiek offenzívája

Madridi jelentés szerint a brunotei fronton, Rio Parales és Quiorna kerületben a nemzeti csapatok rövid, de ádáz harc után nemrég meghódított állásaik elhagyására kényszerítették a köztársaságiakat Guadalajara északi részén a kormánycsapatok felderítő utra indultak Espinoza de Henares és az algarriai fennsík.

A Stefani salamancai jelentése szerint habár az utóbbi napok közleményei semmi fontosat nem jelentenek a harcterekről, az összes frontokon feszült légkör uralkodik, amit lázas előkészületek kísérnek. Mindez az offenzíva közeli folytatására utal. A kormánycsapatok vezetősége minden eszközzel igyekszik felszigazni a csapatok hangulatát. Lehetetlen tudni, hol és mikor indítják el az offenzívát a nemzeti csapatok, de az biztos, hogy Franco seregei rövidesen készen állnak a döntő küzdelemre. Az egész középponton a győzedelmes északi hadsereg katonáit szórták el.

Ugyancsak a Stefani jelenti, hogy a nemzetiek vezérkarának jelentése szerint elmúlt éjjel erősen visszaverték az ellenség által a madridi fronton indított támadásokat. Az ellenség veszteségeket szenvedett, a többi fronton nem történt semmi.

Madridból jelentik, hogy az ellenséges csapatok tegnap a főváros egyik sűrűn lakott negyedét újból erősen ágyúzták. A madridi diftéria- és tifuszjárvány miatt elrendelték egyébként az egész lakosság kötelező védőoltását.

Barcelona, november 20. Negrin miniszterelnök rendeletére 27 képből álló festménygyűjteményt küldöttek ajándékkul Moszkvának. A képek között Velesquez és Goya remekművei is szerepelnek.

A Havas bayonnei híradása arról számol be, San Sebastianból kapott híradás szerint az ottani francia kereskedelmi kamara elnöke átiratban fordult a francia ipar- és kereskedelmi minisztériumhoz, annak szükségességét hangoztatva, hogy azonnal felvegyék a kereskedelmi kapcsolatokat a nemzetiek kezében lévő területekkel, melyek Spanyolország tekintélyes részét te-

szik ki. A jegyzék szerint Franciaország nem maradhat sokáig elszigetelve anélkül, hogy érdekei jelentékeny kárt ne szenvednének.

Ugyancsak a Havas távirati iroda je-

lenti Bayonneból, hogy Anglia nagymenyiségű ásványi anyagot vásárolt Francoctól. Naponta számos áruval telt hajó horgonyoz Bilbaóban, amelyeket utnak indítanak Anglia felé.

Önálló listával vesz részt a Zsidó Párt a parlamenti választásokon

Egységes listára tett ajánlatot a Zsidó Párt az UER-nek

BUCURESTI, november 20. A Zsidó Párt központi végrehajtó-bizottsága szerdán, csütörtökön és pénteken permanens tanácskozást folytatott a pártnak a választásokon való részvétele tárgyában. A végrehajtóbizottság tagjai teljes számban vettek részt a tanácskozáson és az összes illetékes tényezők meghallgatása után az ülés úgy döntött, hogy a párt önálló listával vesz részt a parlamenti választásokon.

A végrehajtóbizottság annak érdekében, hogy az ország zsidósága egységesen léphessen fel a választásokon, átiratot intézett dr. Fildermannhoz, az UER elnökéhez, amelyben felajánlja, hogy az UER is vegyen részt a zsidó listán.

Az UER még nem adott választ a Zsidó Párt ajánlatára, de a Zsidó Párt illetékes tényezői el vannak határozva, hogy semmilyen személyi áldozattól nem riadnak vissza a zsidó egység megteremtése érdekében.

A párt végrehajtóbizottsága megtette a megfelelő előkészítéseket a listák elkészítése és letétele ügyében. Ugyancsak nagyszabású tervet dolgozott ki a választási propaganda minél hatékonyabb lefolytatására. A választási propaganda irányítását M. Benvenisti, a párt elnöke vállalta.

Royal Mozgóban „Organovirágzás”

öt világnéző leggrandiózusabb filmje. Főszerepben Jeanette Mc. Donald és Nelson Eddy. Előadások kezdete: 2.30, 5, 7.20 és 9.30.

Miről tárgyal Darányi Berlinben?

Budapest, november 20. Darányi és Kánya berlini útjával kapcsolatban a Pester Lloyd a következő értesítéseket fűzi: A tárgyalásokat a következő három pontban lehet összpontosítani: 1. A német és magyar kisebbség védelme, 2. a két nemzet jogi és politikai egyenlősége, 3. a politikai erők átszervezése azon nemzetek keretében, amelyeknek terhére a békeszerződések a berlini és budapesti ko-

mány által igazságtalanoknak minősített előnyöket juttattak.

A lap rámutat arra, hogy Magyarország és Németország békés eszközökkel akarják céljaikat elérni.

Csökken a születések száma Japánban

Tokió, november 20. A legutóbb kiadott hivatalos statisztika kimutatja, hogy az 1935 évben Japánban 29 ezrelék volt a születések száma, amely 1906 óta a legkisebb születési százalékarány.

Jelentősen csökkent a terror-cselekmények száma Palesztinában

Jeruzsálem, november 20. A katonai és rendőri hatóságok erőyes fellépése lényegesen csökkentette a terrorcselekmények számát. A terroristák nagyrésze a hegyekbe vonult vissza, vagy pedig a szomszéd arab országokba menekült. Ebben jórésze van annak, hogy a hatóságok súlyos büntetésekkel sújtották azokat, akik szállást és élelmet nyújtottak a terroristáknak, mert most már a lakosság nem mer a terrorcsapatoknak segítségére lenni. A hatóságok most már remélik, hogy a rendőrség le tudja leplezni és meg tudja semmisíteni a városi központokban is a terrort.

Aosta hercege lett az új abessziniai alkirály

Róma, november 20. A Stefani távirati iroda jelenti, hogy Asta herceget nevezték ki Abesszinia alkirályává, aki december első napjaiban érkezik meg Addis-Abeába. A Duce levelet intézett Graziani marsallhoz, volt alkirályhoz, amelyben megköszöni a tábornagnak eddigi tevékenységét. Grazianit Mussolini gyarmattügyi miniszterre nevezte ki.

Göring Bécsbe érkezett

Bécs, november 20. Emlékeztetes, hogy Schmidt Guido osztrák külügyi államtitkár legutóbbi németországi útja során meghívta Ausztriába Göring porosz miniszterelnököt, aki ma váratlanul Ausztriába érkezett.

László Fülöp kitüntetésé

Budapest, november 20. Horthy magyar kormányzó László Fülöpöt, a világhírű zsidó származású portréfestőt, aki magyar állampolgár, a Corvin díszjelvényvel tüntette ki.

PRODAZACSKO 10-LE-100gr.CSOMAG 28-LEI

Valóságos erőddé alakították a párizsi rendőrprefekturát

PARIZS, nov. 20. Az Echo de Paris írja, hogy a rendőrprefekturát és a miniszterelnökséget valóságos erődtéménnyé alakították át, a puccs leplezése miatt. A lap szerint nem lehet tudni, hogy a kormány a csuklyásoktól, vagy a kommunistáktól való féltelmében tette ezeket az óvintézkedéseket.

Kivégezték a szovjet-repülés szakértőjét

Helsinki, november 20. Moszkvában az Echo de Paris híring, hogy Tupolev nemzetközi hírnevű szovjetrepülőgépi szakértőt agyonlőtték. Tupolev irányította az aero-dinamikai intézetet, ahol jeles fiatalokat képeztek a repülőszereplőknek. Ugyancsak Moszkvából jelentik, hogy Csikolov pilóta, aki a newyork-moszkvai utazásán részt vett, egy repülőpróba során megsérült.

Mussolini átvette az afrikai minisztérium vezetését

Róma, november 20. Mussolini átvette az észak-olaszafrikai minisztérium irányítását. A Havas jelentése szerint ez egyike a legfontosabb eseményeknek. A Duce-nak ez a cselekedete bizonyítja, hogy újabb impulzust kell adni Abesszinia kihasználásának és hogy az Olaszország által meghódított területek értékesítése rövidesen megtörténik.

CENZURAT

Uj különvonat Budapestre és Wienbe utlevél és vizum nélkül

a „VENUS” sportklub mérkőzéseire

Indulás Clujról: december 23án reggel, visszatérés Budapestre január 2-án reggel.

Beiratkozás és részletes pospektus a

Wagons-Lits/Cook és Europa

utazási irodákban Cluj, Piața Unirii.

Taxa postala
 platite in num.
 No. 224713/929.
 A Telefon: 18-68. Előfiz.
 Havonta 110, negyedévre
 390, évtizedre 1200
 Érdre: Havonta 2, neg
 évtizedre 12, évtizedre 20
 A díjak díjazás szerint
 KELET” a transilvania
 időség egyetlen politik
 a. Cikkeink utánnom
 orrás megjelölésével eng

Emil Hatieganu
 nemzeti p
 Ma vá

Vaida elnök
 Hatieganu le

BUCURESTI,
 különösen az ellenz
 nemzeti parasztpárt
 den nagy izgalomak
 miut választja meg
 nagyobb megrázkó
 aki mint ismeretes,
 sa után olyan kijel
 zájárulással egyen
 A politikai élet
 kolozs megyei tagoz
 zetje, levelet inté
 Hatieganu lépése a
 masa és első volt a
 való szakításban t
 kellett a pártban is
 kor ült össze, hog
 ganu mellett bejele
 nagykiküldömegei
 lépett be.
 Az eseményekr

Maniu diat

Maniu Vasárnap dé
 perckor érkezett Bu
 pályaudvaron dr. N. J
 ru, Popovici, Ghita P
 fogadták a volt min
 mint tizezer főnyi t
 állomás perronján és
 ren, mely óriási ünne
 és virágcsokrokkal
 lelépő Maniu. A nem
 városi tagozata nevéb
 tötte Maniu, amire e
 mondott köszönetet.
 nemzeti parasztpárt
 mult, ahol Maniu az e
 létezt a tömeghez. T
 tette, hogy
 egész életében a ne
 tista demokráciá
 alkotmányosságért
 erkölcsi tisztaságá
 alkotmányos király
 valós

az a harc mindig ne
 zesebb, mint valaha.
 ellenőrizhetetlen erő
 nek az elveknél a d
 lyozta azonban Mani
 re hisz a végső győ
 nem maradhat el, ki
 közvélemény számot
 nem pártarcról, han
 zentebb kincseinek r
 őrzéséről van szó.
 Dr. Lupu üdvözölt
 meg előtt Maniu és
 niu fog elégtételt ve
 négtalanságért, amel
 az országgal és Mih
 Popovici
 ou iasi tá
 Az Adeverul szerin
 párt keddi végreha
 után Mihailache be